

[ ]

Første næstformand (Erlendsson):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til justitsministeren:

Forespørgsel [om Christiania] af Ninn-Hansen (KF) m. fl.

(Forespørgsel nr. IV. Anmeldt 12/10 78).

Første næstformand (Erlendsson):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål til ministre:**1) Til undervisningsministeren af:****Gerda Møller (KF):**

»Kan ministeren oplyse, hvornår resultatet af revisionen af den udsendte vejledning om de skolepsykologiske undersøgelser, herunder opbevaringen af rapporterne, vil være afsluttet?«

(Spm. nr. 64).

Skriftlig begrundelse.

I et svar til mig den 26. april oplyste ministeren, at hun i september 1977 har spurgt andre ministerier, om deres lovgivning kræver, at de skolepsykologiske rapporter opbevares ved skolevæsenet i indtil 10 år, efter at eleven har forladt skolen.

Iflg. Berlinske Tidende tirsdag den 10. oktober har Give kommune i Vejle amt ønsket originalrapporterne udleveret til destruktion. Socialudvalgets næstformand nævner tilfælde, hvor en psykolog efter en samtale på et kvarter har kunnet erklære et barn for underbegavet. Han forudser den dag, hvor socialrapporterne under fuld udnyttelse af EDB bliver indtalt på stålband, så at et sådant barns fuldstændige generalier kan kal-

des frem på en EDB-skærm og båndet kan blive opbevaret i mange år til skade for barn og familie. Organisationen Skole og Samfund har protesteret mod, at skolen skal kunne fungere som oplysningscentral for staten, og Kommunernes Landsforening har støttet protesten.

Frygten hos mange for mulighederne af krænkelse af privatlivets fred er stadig stor, og det må derfor være påkrævet, at revisionen snarest afsluttes.

Gerda Møller (KF):

I et svar til mig den 26. april om de skolepsykologiske rapporter meddelte undervisningsministeren mig, at ministeriet var i gang med at revidere vejledningen om disse rapporter, og at ministeriet i september 1977, altså for mere end et år siden nu, har spurgt de andre ministerier, om deres lovgivning er til hinder for en revision, som bl. a. skulle gå ud på, at forældre og elever på skolens initiativ orienteres om skolens udtalelser, og på, hvor længe det er nødvendigt at opbevare rapporterne.

Ministeren beklagede samtidig, at det havde taget så lang tid at få reaktionerne ind. Det samme gør jeg stadig væk nu et halvt år efter og beklager også, at man først nu skal i gang med at undersøge, hvilken hjemmel de pågældende ministerier har til at afkræve folkeskolen disse oplysninger om dens nuværende og tidligere elever. Da man også først nu skal til at undersøge hele problematikken om folkeskolens pligt til at udarbejde erklæringer om elever til en række myndigheder og om disse myndigheders adgang til skolepsykologernes rapporter, kan man frygte, at det vil tage sin tid at få ændret vejledningen og dermed skabt sikkerhed for, at skolens oplysningspligt ikke fortsat skaber usikkerhed og utryghed imellem elever, forældre og lærere. Det er baggrunden for mit spørgsmål om, hvornår revisionen vil være afsluttet.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Som fru Gerda Møller selv var inde på det, er spørgsmålet en fortsættelse af et spørgsmål angående de skolepsykologiske rapporter, der blev stillet i april i år. Spørgsmålet drejede sig om, i hvor lang tid disse rapporter skal opbevares af skolevæsenet,

[Undervisningsministeren]

samt om underretning til hjemmene om indholdet af rapporterne.

Jeg oplyste i mit svar, at undervisningsministeriet havde under overvejelse at revidere den vejledning, som ministeriet havde udsendt i april 1977 angående skolernes udfærdigelse af erklæringer til forskellige myndigheder om nuværende og tidligere elever.

Forholdet er det, at en række myndigheder, f. eks. politimyndigheder og sociale myndigheder, i medfør af særlige lovbestemmelser kan henvende sig til skolerne og begære udtalelser om eleverne. I mit svar oplyste jeg også, at de problemer, specielt vedrørende de skolepsykologiske rapporter, som fru Gerda Møller havde rejst, ville blive inddraget i de nævnte overvejelser. Rapporterne indgår jo i grundlaget for eleverklæringerne.

Undervisningsministeriet havde dengang, som fru Gerda Møller også var inde på det, spurgt de mange berørte styrelser, hvordan man ville stille sig til forskellige forslag om underretning til hjemmene, når der afgives erklæringer. I forårets og sommerens løb er svarene fra styrelserne modtaget og bearbejdet. Problemerne er ikke ukomplicerede. De griber ind på adskillige lovområder, bl. a. retsplejeloven, men det er undervisningsministeriets håb, at der kan opnås en tilfredsstillende løsning.

Sagen har for nylig været drøftet med Skole og Samfund, Danmarks Lærerforening og Kommunernes Landsforening, og der er enighed mellem ministeriet og de nævnte organisationer om, at undervisningsministeriet nu nedsætter en arbejdsgruppe med repræsentation for organisationerne. Arbejdsgruppen skal forhandle med de forskellige styrelser og udarbejde en ændret vejledning, der også skal omfatte de skolepsykologiske rapporter.

Jeg vil i forbindelse med nedsættelsen bede arbejdsgruppen om at fremskynde sine overvejelser mest muligt, men det vil ikke være rigtigt af mig i dag at love noget bestemt om, hvornår der kan foreligge en ændret vejledning.

Gerda Møller (KF):

Jeg takker for svaret, men må stadig væk beklage, at det åbenbart skal tage sin tid. Jeg mener også, at vi må have helt faste retningslinjer for forældrenes medbestemmelse med

hensyn til og indsigt i skolepsykologernes arbejde, og vi må have klarhed over, hvor langt oplysningerne kommer rundt.

I den forbindelse vil jeg gerne spørge ministeren, om det er rigtigt, som jeg har ladet mig fortælle, at man ledsager disse skolepsykologiske rapporter med CPR-numre, og det vil altså sige, at de kan komme til at ligge længe og kan blive brugt på mange andre områder end dem, hvor man normalt regner med de bliver brugt.

Vi lever jo i en tid, hvor spørgsmålet om det offentlige registrering af borgernes personlige forhold giver anledning til stadig debat både i kommuner og hos befolkningen, og derfor er det forståeligt, at forældrene er på vagt på deres børns vegne. Det har ikke gjort forældrene mere rolige, at man for nylig i dagspressen har kunnet læse om indenrigsministeriets cirkulære, som siger, at man fra 1. januar agter – jeg ved ikke, om det er helt trådt i kraft, men det siges i hvert fald – at pålægge kommunerne at opbevare 20 pct. af alt fortroligt materiale om alle danske skoleelever for evigt. Derfor vil jeg bede om, at vi får den revision så hurtigt som muligt.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg er enig med fru Gerda Møller i, at der må findes en løsning på disse problemer, som har været meget debatteret fra forskellig side i den sidste tid.

Jeg kan ikke på stående fod besvare spørgsmål om, hvilke konkrete udformninger og hvilke regler der gælder for de skolepsykologiske rapporter, men jeg kan sige, som jeg også sagde det i mit første svar til fru Gerda Møller, at vi netop har kontakt med Skole og Samfund, som jo repræsenterer forældrene, for at sikre os, at den side af sagen bliver belyst, og jeg har forstået, at både Skole og Samfund, Danmarks Lærerforening og Kommunernes Landsforening selvfølgelig er interesserede i, at man finder nogle løsninger hurtigt, men også i, at problemet bliver gennemarbejdet grundigt. Så som jeg har understreget over for fru Gerda Møller, har jeg ikke noget ønske om at forsinke denne sag, men på den anden side har jeg et ønske om at give de organisationer, der indgår i dette arbejde, en mulighed for også at få gennemdrøftet de problemer, som de finder væsentlige.

[ ]

Hermed sluttede spørgsmålet.

2) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Keld Andersen (KF):

»Hvor stort et provenu vil de netop ændrede lejeværdisatser indbringe statskassen?«
(Spm. nr. 46).

Skriftlig begrundelse.

På grundlag af 16. alm. vurdering var det oprindeligt beregnede tal i maj 1978 oplyst til 580 mill. kr. Senere er vurderingen ændret i flere kommuner med store forhøjelser til følge. Dermed er beregningsgrundlaget også forhøjet, hvorved provenuet også må være steget.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Beskatningsreglerne for ejerboliger for 1979 blev vedtaget af folketinget den 2. juni i år.

I bemærkningerne til lovforslaget blev det anslået, at de ændrede regler ville medføre en merindtægt for de offentlige kasser på 280 mill. kr. fra 1978 til 1979, beregnet for de ejerboliger, der var taget i brug ved udgangen af 1977, og statens andel af de 280 mill. kr. skønnes at være 160 mill. kr.

Når spørgeren i den skriftlige begrundelse nævner et tal på 580 mill. kr., må det formentlig bero på en misforståelse; som sagt er merprovenuet efter lovforslaget 280 mill. kr.

Senere har statsskattedirektoratet foretaget en revision af 16. alm. vurdering i nogle kommuner, hvor man fandt, at vurderingsniveauet generelt set viste sig at være for lavt i forhold til det konstaterede salgsprisniveau; det drejer sig bl. a. om Rødovre, Hørsholm og Ebeltoft kommuner.

Resultatet af revisionen foreligger endnu ikke, så jeg er desværre ikke i stand til give helt præcise oplysninger herom. Statsskattedirektoratet har dog foretaget et foreløbigt og noget usikkert skøn, og det tyder på, at revisionen vil medføre, at de samlede ejendomsværdier for de berørte ejerboliger skal sættes op med ca. 2.000 mill. kr. Set i forhold til den samlede ejendomsværdi ved 16. alm. vurdering for alle landets ca. 1,2 mill. ejerboliger, som er vurderet til 374 mia kr., er det altså en stigning på ½ pct. Hvis man skønner

ud fra de, som jeg nævnte før, 280 mill. kr., der var skønnet i lovforslaget, vil den opvurdering skønsmæssigt medføre et merprovenu på 20-25 mill. kr., hvoraf godt halvdelen tilfalder staten.

Keld Andersen (KF):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret og indledningsvis beklage skrivfejl, idet jeg er enig i, at der er en fejl med hensyn til de 580 mill. kr., som skulle være 280 mill. kr. Jeg forstår på ministeren, at man endnu ikke er helt færdig, og på den baggrund accepterer jeg, at ministeren på nuværende tidspunkt ikke kan give de endelige tal, men at der altså er tale om en stigning på ca. 20-25 mill. kr. Jeg vil under disse forudsætninger være tilfreds, såfremt ministeren vil bekræfte, at der, når undersøgelserne foreligger færdige, vil tilgå folketinget meddelelse om, hvor meget merprovenuet for staten er med disse ændrede vurderinger, som jo spiller i høj grad ind også for de næste spørgsmål, der skal behandles her i salen.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Ja, det tilsagn kan jeg gerne give.

Hermed sluttede spørgsmålet.

3) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Hagen Hagensen (KF):

»Såfremt en værdistigningsafgift på al fast ejendom gennemføres med grundlag i 16. alm. vurdering, vil der da blive givet en almindelig adgang til at få korrigeret den ved 16. alm. vurdering fastsatte værdi?«
(Spm. nr. 48).

Skriftlig begrundelse.

Ved de overordnede vurderingsmyndigheders foranstaltning er der i en del områder blevet foretaget revision af 16. alm. vurdering, og selv om det antages, at denne vurdering har et mere ensartet præg end tidligere almindelige vurderinger, må det betvivles, at 16. alm. vurdering i al almindelighed er så ensartet fra egn til egn og også inden for de enkelte vurderingskredse, at den med rimelighed kan danne grundlag for en værdistig-

[Hagen Hagensen]

ningsafgift, der ikke var forudsat eller kendt ved gennemførelsen af vurderingen.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Som svar på det stillede spørgsmål vil jeg sige, at jeg ville være meget betænkelig ved at åbne for en almindelig adgang til klage over 16. almindelige vurdering. Jeg tror, man må se i øjnene, at det kunne betyde, at næsten hele vurderingen i så fald skulle behandles på ny.

Jeg kan være enig med spørgeren i, at selv om der, som jeg jo allerede har nævnt, foretages visse revisioner i visse kommuner, vil der stadig væk være områder, hvor man nok må konstatere at vurderingen ligger for lavt. Dertil er kun at sige, at vurderingsmyndighederne jo fortsat har mulighed for at foretage ændringer og revisioner også på et senere tidspunkt.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg ville meget gerne kunne takke ministeren, men jeg har ikke så forfærdelig meget at sige tak for, når ministeren siger, at han er betænkelig ved at give en almindelig adgang til klage over 16. alm. vurdering.

Det, jeg har spurgt om, var, om man kunne få en tilkendegivelse fra ministeren om, at der kan gives en adgang til at få korrigeret den ved 16. alm. vurdering fastsatte værdi, fordi denne ansættelse nu skal bruges til noget andet i realiteten, såfremt en værdistigningsafgift – guderne forbyde det – måtte komme til verden. Det er derfor med beklagelse, jeg hører ministeren sige, at man egentlig ikke vil give adgang til en sådan korrigeret værdierne. Der er for mig ikke nogen tvivl om, at der kan være tale om meget betydelige fejl, og det ligger vel også i de tanker, man har hørt der har været om, at man skulle give adgang til et tillæg på 30 pct. for fejlvurdering, for det vil da sige ganske meget. Tror ministeren virkelig, at man fra egn til egn og også inden for den enkelte vurderingskreds har evnet at fastsætte værdierne så nøje, at de faktisk kan danne grundlag for en helt anden ting end det, de er lavet for? Det er værdien i handel og vandel, siger man, der skal bruges. Det er den normalt prioriterede stand, men det er også spørgsmålet om at se på, hvordan ejendommen er

belånt, om det er med kontantlån eller på anden måde, og en hel række ting spiller ind, som det nok må erkendes at man ved 16. alm. vurdering ikke alle steder har haft tilstrækkelig meget fat på, hvis dette skal bruges til noget andet.

Jeg forstår godt, at ministeren ikke synes om at skulle give svar på forhånd, før vi overhovedet har et forslag til behandling, men man har rejst tanken om denne værdistigningsafgift og også sagt, at den måske skulle have virkning fra det tidspunkt, forslag herom blev fremsat, og det er det, der skaber den utryghed hos borgerne, der gør, at man gerne vil have klar besked på, hvordan de står, og det er derfor, jeg har spurgt i dag.

Kirsten Jacobsen (FP):

Ministeren har lige sagt, at man vil være betænkelig ved at lave en generel mulighed for ændring af 16. alm. vurdering, og jeg vil i den anledning spørge ministeren, om han vil bekræfte her, at man fortsat vil få lejlighed til at få ændret 16. alm. vurdering i de tilfælde, hvor en ejendom skifter karakter. Jeg tænker på en ejendom, som ved 16. alm. vurdering er værdiansat som et tofamilieshus og får den ene lejlighed nedlagt, hvorefter ejendommen bliver et enfamilieshus, for i sådanne tilfælde vil der være en enormt stor forskel i den handelsværdi og som følge deraf også den ejendomsværdi, en sådan ejendom måtte have.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Alle de nævnte problemer eller spørgsmål vil indgå i overvejelserne.

Hagen Hagensen (KF):

Ja, tale er sølv, og tavshed er guld – jeg ved ikke, om det er det her. Overvejelserne, forstår jeg, foregår stadig. Befolkningen får ikke noget at vide ud over, at det svæver over hovedet på dem, at de allerede måske fra om nogle dage kan komme ud for, at man vil lægge 16. alm. vurdering til grund for en afgift, som man i realiteten intet kender til. Det er regeringen, der har skabt denne uro om denne sag, og jeg beklager meget, at man kun kan få at vide, det vil indgå i overvejelserne. Dem er der mange af, det

[Hagen Hagensen]

kan jeg da trygt sige i hvert fald, også for dem, det kommer til at gå ud over.

Hermed sluttede spørgsmålet.

4) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Kaj Hansen (DKP):

»Kan ministeren bekræfte, at den forskel, der forekom ved 16. alm. vurdering, skal kompenseres med et fast tillæg på 30 pct. før beregning af værdistigningsafgiften?«

(Spm. nr. 60).

Skriftlig begrundelse.

Det kan, som også nævnt af hr. Hagen Hagensen i spørgsmål nr. 48, betvivles, at 16. alm. vurdering er tilstrækkelig ensartet til at danne grundlag for værdistigningsafgiften.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Der stilles jo en række spørgsmål om det lovforslag, som vi arbejder med, men som jeg vist allerede sidste onsdag gav udtryk for, skulle man ikke forvente, at der nu blev lavet lovgivningsarbejde ved besvarelsen af spørgsmål her i salen, mens man sad og overvejede, hvordan lovforslagene skulle se ud. Derfor vil de svar, jeg nu giver – der er jo stillet 4 spørgsmål af hr. Kaj Hansen – være ganske korte.

Jeg kan sige, at det overvejes at give et generelt tillæg til ejendomsvurderingen ved 16. alm. vurdering som udgangspunkt for beregningen af værdistigningsafgiften, men der er ikke taget endelig stilling til, hvordan dette tillæg skal være.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg vil først sige til ministeren som indledning til de fire spørgsmål, at den omtalte værdistigningsafgift jo er med i den 20 punkts erklæring, som regeringen forelagde ved sin tiltrædelse. Den er også med i den erklæring, statsministeren gav, da folketinget åbnede, og derfor er det nu et offentligt politisk relevant spørgsmål også at stille til ministeren.

Allerede i det foregående spørgsmål var man inde på, om der ville blive tale om en eller anden form for ændring af 16. alm. vurdering, og derfor har jeg spurgt, om dette

tillæg på 30 pct., som har været offentliggjort i nogle aviser, bl. a. i Land og Folk, ikke er korrekt. Hvis ministeren mener, at der ikke er taget endelig stilling, vil jeg spørge, om ministeren dermed agter at ændre på den skitse, som foreløbig er kommet til verden.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Jeg forstår i og for sig godt, at man er utålmodig efter at få at vide, hvordan dette lovforslag kommer til at se ud. Men jeg synes også, at der må være et vist bånd på den utålmodighed, så at man afventer og ser, hvordan lovforslaget kommer til at se ud. Så bliver der jo rig lejlighed til at drøfte det. Foreløbig må man altså afvente lovforslaget, derefter kan vi tage drøftelsen op.

Hermed sluttede spørgsmålet.

5) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Kaj Hansen (DKP):

»Kan ministeren bekræfte, at udgangspunktet for værdistigningsafgiften på en ejerlejlighed skal være 16. alm. vurdering uanset eventuel senere frigørelse for lejemål?«

(Spm. nr. 61).

Skriftlig begrundelse.

Af hensyn til boligspekulanterne og de i spørgsmål nr. 50 nævnte grunde er det praktisk at vide, hvorledes værdistigningsafgiften vil virke.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Svaret på dette spørgsmål bliver lige så kort som de andre: der kan ikke på nuværende tidspunkt tages stilling til, om der skal gælde særregler ved beregning af værdistigningsafgiften på ejerlejligheder, der er vurderet som udlejede ved 16. alm. vurdering. Det er et af de spørgsmål, som vi er i gang med at overveje, men der er ikke taget stilling til, hvordan det bliver.

Kaj Hansen (DKP):

Alligevel må jeg spørge ministeren, om han ikke mener, at der faktisk ligger et ganske alvorligt problem her. Det er jo sådan, at

[Kaj Hansen]

når en ejendom bliver vurderet og der er tale om ejerlejligheder, vurderes lejlighederne forskelligt, alt efter om de er lejet ud eller ejendommen er frigjort for lejemaal. Det er da helt klart, at hvis man i vurderingen skal tage hensyn til de lejligheder, der er solgt, vil man få en meget højere vurdering, end hvis man holder sig f. eks. til 16. alm. vurdering, før der er fremkommet et sådant salg af ejerlejligheder.

Nu kender ministeren jo godt det ejerlejlighedsraseri, der finder sted, og her er allerede en mulighed for spekulation, og derfor vil jeg gerne spørge, om ministeren er klar over de muligheder, der ligger for spekulation på dette område, og for at bremse denne spekulation vil tage spørgsmålet op.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Vi er fuldstændig klar over de problemer, der ligger der, og det er også derfor, jeg netop gav udtryk for, at vi er inde i overvejelser af, hvordan de skal løses. Disse overvejelser er ikke afsluttet på nuværende tidspunkt, og derfor kan jeg ikke føje mere til.

Wilhelm (VS):

Jeg forstår, der er mange overvejelser, der ikke er afsluttet, og det er der måske ikke så meget at sige til. Det gælder altså bl. a. dette, om 16. alm. vurdering skal være grundlaget også for et senere salg, en senere frigørelse, og det gælder åbenbart også overgangsordningen for de områder, der hidtil har været særligt indkomstbeskattet, og tillige den planlagte værdistigningsafgift.

Derimod må der være en ting, som i hvert fald er afsluttet, og det vil jeg bede ministeren udtale sig om. Kan ministeren bekræfte, at værdistigningsafgiften uanset overgangsordninger, efter de skitser, der er antydnet af den, vil betyde en meget, meget kraftig lempelse af beskatningen af de værdigevinster, som opstår i kraft af ejerlejlighedsudstykningsafgift? Dette sker, ligegyldigt om man laver en overgangsordning eller ikke, idet nemlig den nuværende afgift på dette område er baseret på 13. alm. vurdering og man her formodentlig med den kommende værdistigningsafgift i hvert fald ikke drømmer om at basere det på 13. alm. vurdering. Kan ministeren bekræfte, at der på dette, et af de mest

spekulative områder, med de skitser, der ligger inden for de rammer, man overvejer, under alle omstændigheder vil ske en kraftig lempelse af den beskatning, der ellers skulle være foregået, efterhånden som disse udstykningsfiduser giver sig udslag i klingende mønt?

Kaj Hansen (DKP):

Det kan godt være, ministeren synes, det her er lidt trættende, og at han helst var fri for disse spørgsmål. Det er sikkert også rigtigt, at der endnu ikke er udarbejdet et lovforslag, men selv om jeg ikke kan vide det, må jeg da have lov til at tro, at man under de forhandlinger, man har haft på Marienborg, er blevet enige om, hvordan den værdistigningsafgift skal være. Jeg kan absolut ikke fatte, at et spørgsmål som ejerlejligheder ikke skulle være blevet forhandlet meget grundigt på Marienborg. Mange ting ville jo lette, hvis regeringen offentliggjorde de aftaler; det kan næppe være så hemmeligt stof, at det kan true landets sikkerhed, men det vil være med til at klarlægge den offentlige debat. Derfor må jeg altså beklage, at svaret til dette spørgsmål ikke var tilfredsstillende.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Jeg kan bekræfte én ting over for hr. Wilhelm, og det er, at der ikke for mig er forelagt nogen skitse på nuværende tidspunkt. De skitser, der har været i en række dagblade, må derfor stå for bladenes egen regning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

6) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Kaj Hansen (DKP):

»Kan ministeren bekræfte, at den merværdi, som en ejer har tilført sin ejendom ved anskaffelser og forbedringer, skal forhøjes dels med et fast tillæg på 10 pct., dels med et årligt tillæg på mindst 9 pct. før beregning af værdistigningskatten?«

(Spm. nr. 62).

Skriftlig begrundelse.

Som også nævnt i spørgsmål nr. 49 af hr. Keld Andersen er det vigtigt at få klarlagt

[Kaj Hansen]

reglerne for forbedringer og moderniseringer for beregningen af værdistigningsafgiften.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Også til dette spørgsmål kan jeg alene svare hr. Kaj Hansen, at der arbejdes med disse ting, men at der på nuværende tidspunkt ikke er taget endelig stilling.

Hermed sluttede spørgsmålet.

7) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Kaj Hansen (DKP):

»Kan ministeren bekræfte, at pantebrevet, der udstedes ved henstand for værdistigningsskatten, skal have sikkerhed inden for et beløb svarende til den opgjorte kontantværdi af anskaffelsessummen for den ny ejendom med et tillæg på 50 pct.?«

(Spm. nr. 63).

Skriftlig begrundelse.

Det er som også nævnt af hr. Hagen Hagen i spørgsmål nr. 51 af betydning at vide, hvad statens sikkerhed er for den indfrosne afgift.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Dette her er lige ved at blive motionsøvelser.

Til dette spørgsmål kan jeg svare, at det er tanken, at der skal kunne indrømmes henstand med den værdistigningsafgift, der eventuelt konstateres, når en fast ejendom afhændes. Hvordan og efter hvilke regler der kan eller vil blive givet henstand, er der ikke taget endelig stilling til.

Kaj Hansen (DKP):

Ministeren taler om motion i disse spørgsmål; vi kan jo også kalde det efterårsmanøvrer.

Jeg vil gerne spørge i den forbindelse, når ministeren ikke ser sig i stand til at give kontante oplysninger, om han er opmærksom på det problem, der kan opstå, hvis man ikke samtidig sørger for, at der ikke kan optages ubegrænsede lån i en ejendom. Som det ligger, kunne det se ud, som om det offentliges sikkerhed vil blive temmelig usikker, hvis

man ikke begrænser belåningen af ejendomme. Derfor vil jeg gerne spørge, om der i forbindelse med den værdistigningsafgift, som regeringen overvejer, men som jeg kan forstå endnu ikke er færdig, også indgår en begrænset begrænsning af de lånemuligheder, som ejendomsbesiddere har.

Hermed sluttede spørgsmålet.

8) Til *udenrigsministeren* af:

Gerda Møller (KF):

»Agter udenrigsministeren på regeringens vegne at godkende Liechtensteins optagelse i Europarådet?«

(Spm. nr. 47).

Skriftlig begrundelse.

Repræsentanter for folketingets 5 største partier vendte sig i Europarådet imod Liechtensteins optagelse i Europarådet med henvisning til, at landet ikke har givet sine kvindelige indbyggere stemmeret. Jeg må på denne baggrund opfordre ministeren til ved det kommende ministermøde i rådet at gå imod Liechtensteins optagelse, hvilket der vil være et stort flertal for i folketinget.

Gerda Møller (KF):

Den 28. september i år behandlede man i Europarådet spørgsmålet om Liechtensteins optagelse som medlem. Ved den lejlighed stemte den danske delegation, der repræsenterer folketingets 5 største partier, for at udsætte spørgsmålet om optagelse, indtil Liechtensteins forfatning giver landets kvinder stemmeret.

Det er næsten utroligt, at man, jeg var lige ved at sige i det herrens år 1978, men det ved jeg ikke om man må, kan kalde sig et demokratisk land, samtidig med at man ikke opfylder en af de mest fundamentale demokratiske rettigheder, valgretten eller stemmeretten.

Jeg forstår så udmærket, at den danske delegation har handlet, som den har gjort, og jeg er derfor interesseret i at vide, om udenrigsministeren som medlem af en regering, der så sent som i år har både lovfæstet et ligestillingsråd og gennemført love til lige behandling af mænd og kvinder for så vidt angår adgang til beskæftigelse, erhvervsud-

[Gerda Møller]

dannelse, fremmelse samt arbejdsvilkår, agter at indtage samme stilling som delegationen.

Udenrigsministeren (Anker Jørgensen, fg.):

Jeg kan oplyse, at Liechtenstein i november 1977 ansøgte om optagelse i Europarådet, og i sin ansøgning har Liechtenstein erklæret sig rede til at påtage sig de forpligtelser, der er forbundet med medlemskabet af Europarådet, herunder at respektere menneskerettighederne.

Liechtenstein har endvidere anført, at medlemskabet af Europarådet vil gøre det muligt for fyrstendømmet at tilslutte sig Europarådets konventioner, hvortil som bekendt hører den europæiske menneskerettighedskonvention.

Det forventes, at Europarådets ministerkomité vil tage stilling til Liechtensteins ansøgning den 23. november d. å.

Ligesom de øvrige Europarådslande har Danmark på denne baggrund fundet det naturligt at gøre Liechtensteins ansøgning til genstand for fordomsfri overvejelse. Regeringen må imidlertid nære de samme betænkeligheder, som spørgeren giver udtryk for. Vi vil derfor nøje undersøge, hvorledes der i forbindelse med en eventuel optagelse af Liechtenstein i Europarådet vil kunne sættes en proces i gang, som vil sikre kvinderne i Liechtenstein valgret.

Det kan i denne sammenhæng oplyses, at Schweiz ved sin optagelse i Europarådet ikke havde valgret for kvinder, men at de schweiziske kvinder senere har opnået stemmeret til de schweiziske føderalvalg.

Gerda Møller (KF):

Jeg vil da gerne takke statsministeren for svaret, men jeg kan nu ikke være tilfreds med, at han vil forlade sig på, at Liechtensteins regering vil prøve på at få ændret forholdene. Så vidt jeg ved, har de referendum dernede, dvs. at det er mændene, der stemmer, og når mændene endnu ikke har givet kvinderne stemmeret, er der heller ikke stor sandsynlighed for, at de vil gøre det fremover. Jeg mener ikke, det giver os nogen garanti.

Med hensyn til henvisningen til Schweiz så er det jo nogle år siden Schweiz blev optaget i Europarådet, og så vidt jeg ved, ventede

Schweiz 15 år med at gennemføre stemmeretten for kvinder. Så vidt jeg er orienteret, er der i øvrigt stadig væk én kanton i Schweiz, som ikke har stemmeret for kvinder.

Jeg var så naiv at tro, at Europarådet som en af sine fornemste opgaver havde at forsvare menneskerettighederne. Nu erklærer statsministeren, at det vil det også gøre, men jeg mener ikke, det kan være tilfældet. Eller måske mener statsministeren ikke, at stemmeret for kvinder er en menneskeret.

Udenrigsministeren (Anker Jørgensen, fg.):

Jeg kan sige til fru Gerda Møller, at jeg naturligvis også mener, at stemmeret for kvinder er noget helt fundamentalt og et led i de almindelige menneskerettigheder. Der er ingen tvivl om det.

Jeg kan kun sige, at jeg er glad for de synspunkter, som fru Gerda Møller på det konservative folkepartis vegne giver udtryk for, og vi skal være meget opmærksomme på de synspunkter, når sagen kommer til behandling inden for denne europæiske organisation.

Hermed sluttede spørgsmålet.

9) Til *udenrigsministeren* af:

Kjelgaard (KF):

»Vil regeringen tage initiativ til at indstille den sovjetiske Helsingforsgruppe til Nobels fredspris?«

(Spm. nr. 77).

Skriftlig begrundelse.

Ifølge pressen har parlamentarikere i Storbritannien, Belgien, Canada og Norge, senatet i USA og nu sidst De Forenede Staters repræsentanternes hus indstillet den sovjetiske Helsingforsgruppe til Nobels fredspris.

Formanden for gruppen, professor Yuri Orlov, blev som bekendt i sommer idømt 7 års fængsel og 5 års forvisning til Sibirien for sin utrættelige kamp for menneskerettighederne i Sovjetunionen.

Et dansk initiativ vil ganske givet være en uvurderlig støtte for gruppens 59 medlemmer, hvoraf 21 i dag sidder i fængsel.

Udenrigsministeren (Anker Jørgensen, fg.):

[Udenrigsministeren]

Jeg kan bekræfte, at parlamentarikere i Storbritannien, Canada, Norge og USA på privat basis har taget initiativ til at indstille CSCE-overvågningsgruppen i Sovjetunionen til Nobels fredspris. Det ville imidlertid være imod dansk praksis og heller ikke i overensstemmelse med ånden bag Nobels fredspris, om regeringen som sådan forsøgte at øve indflydelse på komiteens afgørelse ved at tage initiativ til at foreslå en bestemt kandidat til årets nobelpris.

Selve Helsingforsgruppens indsats kan der ikke være nogen tvivl om regeringens vurdering af, men om dette, at regeringen som sådan skal tage initiativ til indstilling til Nobels fredspris, må jeg i hvert fald sige, at det kan vi ikke gøre.

Kjelgaard (KF):

Jeg beklager meget det svar, statsministeren her har givet på mit spørgsmål. Her var ellers virkelig en lejlighed til, uden at det koster Danmark fem flade øre, at vise god vilje over for mennesker, der i fuld offentlighed forsøger at finde ud af, om landets regering, i dette tilfælde altså Sovjetunionens, overholder aftaler, som den samme regering har underskrevet.

Den sovjetiske Helsingforsgruppe har udarbejdet en lang række rapporter, og man kan måske undre sig over, at det skulle være nødvendigt. Men man har udarbejdet rapporter om fængslede samvittighedsfanger, om adskilte familier, om forfølgelse på grund af religion, om misbrug af psykiatriske hospitaler og en lang række andre forhold. Gruppen har gjort det i fuld offentlighed, og på trods af at Sovjet har underskrevet Helsingforsaftalen i 1975, har man gjort det næsten med livet som indsats. 21 af gruppens medlemmer sidder i dag enten i fængsel eller i arbejdslejr.

Det amerikanske senat og repræsentanternes hus har vedtaget at indstille gruppen til Nobels fredspris. Det synes jeg er i orden, og ingen er vel mere interesseret i et godt forhold til Sovjetunionen end netop USA. Men her i Danmark viser vi vores gode vilje over for menneskerettighedsforkæmpere ved at vedtage en tvivlsom beslutning om boykot af Sydafrika, der hverken har underskrevet den ene eller den anden erklæring om menneskerettigheder.

Den sovjetiske atomfysiker Polikanov, der er medlem af gruppen, og som i øjeblikket befinder sig i Danmark, gav så sent som i aftes udtryk for over for pressen, at det ville være af uvurderlig støtte for gruppen, hvis også Danmark indstillede gruppen eller dens formand, Orlov, til fredsprisen. Jeg håber derfor, at regeringen vil overveje sin stilling endnu en gang og vise sin gode vilje, og jeg vil gerne appellere til venstre om, at man som regeringspartner vil forsøge at give vores udenrigspolitik et mere alsidigt præg.

Udenrigsministeren (Anker Jørgensen, fg.):

Jeg vil gerne understrege, at regeringen i høj grad finder det rigtigt, at enkeltpersoner i de lande, der har underskrevet CSCE-slutakten, spiller den rolle, de ifølge selve Helsingforsslutakten har i forbindelse med iværksættelsen af dens bestemmelser.

Jeg kan også sige, at i konsekvens heraf har den danske regering både alene og i samarbejde med EF-partnerne helt tydeligt og helt utvetydigt fordømt de stedfundne processer, hvorved medlemmer af sovjetiske Helsingforsgrupper er blevet idømt usædvanlig hårde straffe. Der er altså ingen tvivl om regeringens holdning til selve det, der sker, og det synes jeg man lige skal være opmærksom på, når man nu prøver at føre denne diskussion over på et plan, hvor den set fra et regeringssynspunkt ikke har hjemme.

Bemærkningerne om Sydafrika forstår jeg ikke i denne forbindelse; det er lidt kunstfærdigt at blande det ind i billedet.

Melchior (CD):

Jeg nærer ingen tvivl om de gode intentioner bag hr. Kjelgaards spørgsmål, skønt jeg nok må mene, at også lande, der ikke har underskrevet menneskerettighedskonventioner, burde fastholdes ved forpligtelsen til at overholde disse. Men jeg vil gerne i forståelse for statsministerens synspunkt på regeringens vegne stille statsministeren det spørgsmål, om han kender noget fortillfælde – det er måske lidt meget forlangt sådan på stående fod – hvor danske parlamentarikere har deltaget i en sådan pegning på en person eller en gruppe som værdig til at modtage Nobels fredspris. Noget, statsministeren måske kan svare på med det samme, er, om han ville finde det uforeneligt med regeringens

[Melchior]

udenrigspolitik, hvis noget sådant skete, for hvis statsministeren giver et åbent og positivt svar på dette, vil jeg da godt, hvis det kan komme ind under spørgetiden, have sagt, at så har hr. Kjelgaard jo fri bane til at gøre noget sådant, og i så fald vil jeg opfordre ham til at stille sig i spidsen. Jeg kender mange, inkl. mig selv, der gerne vil støtte en sådan henvendelse.

Udenrigsministeren (Anker Jørgensen, fg.):

Jeg kan sige som svar på hr. Melchiors spørgsmål, at jeg kender fortilfælde, hvor danske parlamentarikere – også medlemmer af den tidligere socialdemokratiske regering og også medlemmer af andre regeringer – har skrevet under på sådanne henvendelser, hvori man indstiller bestemte personer til Nobels fredspris. Sådant noget kan naturligvis finde sted. Det, der bare var spørgsmålet her, var, om regeringen som sådan kan gøre det, og her ligger der altså en praksis, som jeg mener det vil være uheldigt at fravige.

Derfor kan jeg kun sige, at selve sagen er der ingen tvivl om regeringens holdning til, det har jeg markeret ved det, jeg har sagt, og det har vi også markeret på det tidspunkt, da denne sag især var fremme i offentlighedens søgelys.

Hermed sluttede spørgsmålet.

10) Til *justitsministeren* af:

Melchior (CD):

»Vil ministeren tage skridt til en midlertidig dispensation fra den for politiet gældende pensionsalder ved det fyldte 63. år?«

(Spm. nr. 59).

Skriftlig begrundelse.

Omsider er det lykkedes at få politisk flertal for en udvidelse af politiets mandskabsstyrke. Imidlertid hæmmes tilgangen af utilstrækkelig kapacitet i uddannelsen. Selv i bedste fald vil det tage 3–5 år, inden styrken kommer op på ønsket antal.

I denne situation bør der gives mulighed for, at politifolk, der ved 63 år falder for etatsens pensionsgrænse, får mulighed for – når helbredsforhold og eget ønske taler derfor – at gøre tjeneste i yderligere 2, 3 eller 4 år. Herved opnås en øjeblikkelig forøgelse af

mandskabet med et antal erfarne politifolk. Disse vil under alle omstændigheder kunne frigøre yngre kolleger til nødvendige opgavers løsning.

Jeg forudsætter, at der ikke sker nogen økonomisk forringelse af ældre politifolks stilling, ved at de indvilliger i at fortsætte ud over det 63. år.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Efter tjenestemandsløven afskediges tjenestemænd fra udgangen af den måned, hvori de fylder 70 år eller opnår den alder, der efter den øvrige lovgivning er foreskrevet som aldersgrænse for vedkommendes stilling, eller de opnår den alder over 60 år, som er fastsat ved aftale.

Jeg kan oplyse, at der for polititjenestemænd gælder en særlig aftale på dette område. Der blev i forbindelse med gennemførelse af politikredsreformen af 1973 indgået aftale med Dansk Politiforbund og Dansk Kriminalpolitiforening om nedsat afgangsalder for visse polititjenestemænd, nemlig polititjenestemænd i lønrammerne 17, 21 og 25. Efter denne aftale nedsættes den pligtige afgangsalder for disse personalegrupper succesivt for hvert år, således at afgangsalderen fra 1981 og til udløbet af aftalen i 1985 er fastsat til 63 år.

Jeg må i besvarelse af spørgsmålet, som hr. Melchior har stillet, sige, at jeg finder ikke grundlag for at indlede forhandlinger om ændring af den netop omtalte aftale. Det er i øvrigt min opfattelse, at vi bl. a. som følge af denne aftale sikrer en hensigtsmæssig aldersfordeling i politiet.

For fuldstændighedens skyld vil jeg nævne, at polititjenestemænd, som afskediges med pension efter det fyldte 60. år, har mulighed for at arbejde i politiet, indtil de fylder 67 år, idet de pågældende kan indtræde i politiets reserve.

Efter min mening har vi med denne ordning sikret en fleksibel løsning, som er til gavn for politiet som sådant, men som også imødekommer et ønske hos en del pensionerede polititjenestemænd om fortsat at kunne bevare tilknytningen til deres hidtidige arbejde.

Melchior (CD):

[Melchior]

Jeg takker justitsministeren, men er lidt skuffet over konklusionen.

Jeg hæftede mig ved, at justitsministeren sagde, at man ikke vil indlede sådanne forhandlinger, og det er baggrunden for mit supplementsspørgsmål, som lyder: hvordan vil man stille sig til sagen, hvis den tages op af Dansk Politiforbund? Men resten af svaret tyder jo på forhånd ikke på, at man vil stille sig særlig velvilligt, og det kan jeg ikke rigtig forstå, for nok er der denne mulighed, som justitsministeren omtalte til sidst, for pensionerede politifolk for at udføre en vis tjeneste, men det blev udtrykkelig sagt, at dermed imødekommer man en del af de ønsker, der fremsættes. Jeg er da også bekendt med, at netop ikke alle, der har evne til og ønske om at fortsætte i tjenesten, kan få adgang dertil. Ergo er der en mulighed for at øge politiets styrke ved at udvide denne adgang.

Jeg finder justitsministerens svar her vanskeligt foreneligt med det politiske flertal, der i dag er i folketinget, og som jo ikke mindst manifesterer sig i regeringspartierne. Og meget i de erklæringer og bevillinger, som er henholdsvis udstedt og søgt af regeringen, tyder på, at hvis f. eks. politiskolen havde en større kapacitet, ville man hurtigere få bragt politistyrken op med det mulige antal. Nu er der altså en begrænset kapacitet. Vi har ikke den politistyrke, som jeg forstår justitsministeren ønsker vi skal have. Vi har mulighed for at skaffe den, og alligevel siger man nej til en sådan naturlig adgang.

Jeg er ikke uenig i det, der lå i ministerens svar om, at man har en ret naturlig grænse ved at give politifolk en tidligere afgangsalder, men derfor har jeg også i begrundelsen for mit spørgsmål peget på, at man kunne lade ældre politifolk tage lettere tjeneste og derved frigøre andre kolleger til den vanskeligere og mere krævende tjeneste.

Jeg vil derfor gerne lokke ministeren til dog at sige, om hun i positiv ånd vil modtage oplæg til forhandling, hvis et sådant kommer fra Dansk Politiforbund.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg vil gerne sige til hr. Melchior, at jeg tror, at med hensyn til hovedformålet med hr. Melchiors spørgsmål, at sikre en bedre politimæssig dækning, er vi fuldstændig enige. Det, vi kan diskutere, er, på hvilken må-

de vi kan realisere dette mål. Og så stilles der det direkte spørgsmål til mig, hvordan vi vil stille os i justitsministeriet, hvis der kommer et udspil.

Må jeg ikke for det første sige, at vi har ikke fået noget udspil. Der er indgået en aftale, der løber over en årrække, og derfor var det, jeg svarede, at jeg ikke fandt grundlag for at indlede forhandlinger om at ændre denne aftale. Hvis der måtte komme – det ved jeg intet om – et udspil, må vi naturligvis også se på dette, men det hele skal også ses i lyset af, at vi kan bevare en hensigtsmæssig aldersfordeling inden for politiet.

Hvis hr. Melchior ønsker det, er der jo mulighed for eventuelt gennem retsudvalget – det kræver sikkert mere konkrete oplysninger, end jeg kan give her – at få nogle oplysninger om, hvordan det ser ud i fremtiden med aldersfordelingen inden for politiet; det vil jeg naturligvis altid være parat til.

Jeg tror, der var en enkelt misforståelse i hr. Melchiors opfattelse af, hvad jeg har sagt. Jeg nævnedes denne særlige ordning, man har, hvorefter de polititjenestemænd, som afskediges med pension efter det fyldte 60. år, har mulighed for at træde ind igen. Jeg forstod hr. Melchior sådan, at det kun var en del, der kunne få deres ønske om at gøre dette opfyldt. Det var nu ikke det, jeg sagde. Jeg sagde, at dermed opfylder man ønsket hos en del polititjenestemænd, og dermed mente jeg, at det ikke er givet, at alle ønsker det.

Melchior (CD):

Jeg beklager, hvis jeg har hørt fejl, men min oplysning er altså stadig korrekt: det er ikke alle de politifolk, der ønsker at fortsætte, som har mulighed derfor under den nuværende ordning.

Så var jeg meget glad for – og her vil jeg da takke uforbeholdent – at ministeren siger, at vi er enige om målet; så er spørgsmålet kun, sagde ministeren, hvordan vi skal nå dette mål. Jeg hørte ikke nogen antydning hverken i ministerens første eller andet svar af, at ministeren selv eller regeringen har forslag til en måde at nå det på. Nu har jeg anvist en mulig måde. Hvis der findes bedre måder, har justitsministeren sikkert gjort sig tanker derom. Jeg ved ikke, om vi kan få en antydning af, om spørgsmålet overhovedet

[Melchior]

overvejes, for når vi er enige i målet, som jeg skal undgå at gentage, bør der også gøres noget, og kan man ikke få den bedste løsning, må man ofte nøjes med den næstbedste.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Mine bemærkninger om, at vi var enige om målet, gik på, at vi – gik jeg ud fra – begge tilstræbte en bedre politimæssig dækning, og den mest direkte måde at opnå dette på er at forøge politistyrken. Det andet må altid være en nødløsning.

Regeringen har givet udtryk for, at den arbejder for at få politistyrken, mandskabs-tallet, forøget, og jeg mener, at den forøgelse, der her er tale om, vil betyde en væsentlig forbedring af politiets mulighed for at arbejde effektivt. Hver gang vi får en ny og yngre ind, vil vi f. eks. kunne få en bedre patrulje-ring.

Om der, som hr. Melchior siger – jeg har ingen tal for dette i øjeblikket – virkelig skulle foreligge markante tal for, at polititjenestemænd, der var pensioneret efter det 60. år, havde fået afslag, hvis de ønskede at indtræde på en eller anden måde, må jeg foreløbig stille mig meget tvivlende over for. Jeg har i hvert fald intet kendskab hertil.

Hermed sluttede spørgsmålet.

11) Til *justitsministeren* af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvorvidt det er almindelig retspraksis i Danmark, at organer som f. eks. miljøstyrelsen optræder i rollen som bestemmende for de bødestørrelser, erhvervslivet skal idømmes, og hvorvidt det findes forsvarligt, at organer som veterinærdirektoratet, levnedsmiddelinstitutet og lokale tilsynsmyndigheder optræder i rollen som strafudmålere?«

(Spm. nr. 75).

Skriftlig begrundelse.

Der henvises til miljøministerens pressemeddelelse af 10. oktober 1978 om større bøder til erhvervslivet samt om, at miljøstyrelsen m. fl. i videst muligt omfang vejleder anklagemyndigheden ved straffesager.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg vil i anledning af det spørgsmål, hr. Askjær Jørgensen har stillet, indledningsvis gerne slå fast, at det hverken er politiet, anklagemyndigheden eller særlige forvaltningsmyndigheder, som træffer bestemmelse om størrelsen af bøder for overtrædelse af lovgivningen. Disse afgørelser træffes suverænt af domstolene.

I det praktiske retsliv vil det være anklagemyndigheden, der i retten nedlægger påstand om den ønskede straf for en lovovertrædelse. Hvis en sag drejer sig om en særlovs overtrædelse, f. eks. miljølovgivningen, vil anklagemyndigheden ofte forinden have rådført sig med den ansvarlige forvaltningsmyndighed, inden man formulerer sin strafpåstand. Ved anklagemyndighedens valg af påstand vil man naturligvis tage hensyn til de saglige myndigheders ønske, men et meget væsentligt moment må også være, hvilken praksis domstolene tidligere har fulgt i lignende sager.

Jeg skal slutte med at sige, at jeg ikke har noget ønske om, at denne tingenes tilstand skal ændres, og jeg har stor tiltro til, at vore domstole udmåler passende straffe.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg vil meget gerne takke ministeren for det, der blev sagt her. Det beroliger os lidt. Jeg betragter det ikke som værende helt i tråd med det, vi har hørt i pressemeddelelsen, som jeg henviser til i begrundelsen for mit spørgsmål, og det, der har været fremme i pressen om, hvordan man fra visse direktoraters side mener der skulle skærpes over for erhvervslivet i miljøspørgsmål.

Jeg er meget tilfreds med, at vi nu har hørt fra justitsministerens side, at det ikke er disse organer, der bestemmer, hvor store bøderne skal være. Jeg betragter det således, at disse myndigheder er part i sagen og derfor ikke skal være strafudmålerne. Jeg skal gentage, at jeg er meget tilfreds med ministerens svar.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Hvis jeg skal sige det venligt til hr. Askjær Jørgensen, vil jeg sige, at mit svar skulle ikke være så overraskende. Det er jo et ret fast indbygget led i hele vores retssystem, at det er domstolene, der afgør disse sager.

[Askjær Jørgensen]

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg beder ministeren undskylde, men det er jo netop sagen med miljøstyrelsen, der har bragt lidt tvivl i mit sind; jeg har også hidtil været af nøjagtig samme opfattelse som ministeren, og det beroliger mig, at jeg fortsat kan være det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

12) Til *justitsministeren* af:

Tyroll (VS):

»Vil ministeren give en nærmere redegørelse for politiets intervention i den faglige konflikt på ØK-skibet »Cedrel«, herunder give oplysninger om kongens fogeds rolle i sagen samt det juridiske grundlag for politiets indgriben?«

(Spm. nr. 88).

Skriftlig begrundelse.

I dagbladet Vestkysten kunne man den 6. oktober 1978 læse følgende udtalelse fra politimester T. Skaalum i Esbjerg:

»I en sådan konflikt som den sidste kan vi ikke blive ved at træde vande... Og da fogden for anden gang havde forladt skibet uden resultat, greb vi ind – men naturligvis efter begæring.«

Det fremgår af Socialistisk Dagblad den 13. oktober 1978, at kongens foged, dommer Tage Hansen, Esbjerg, fandt matrosernes forklaringer på deres aktion så rimelige angående sikkerheden om bord, at han ikke på nogen måde kunne kræve dem fjernet. Han mente ikke, at der var retsgrundlag for at fjerne dem, men ønskede at afvente arbejdsrettens afgørelse.

Det er på denne baggrund ønskeligt at få oplyst, hvilke instrukser eller hvilket juridisk grundlag der var for politiets utidige indblanding i den faglige konflikt.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

I sit spørgsmål siger hr. Tyroll, at politiet har intervenseret i den faglige konflikt omkring ØK-skibet »Cedrel«. Jeg må sige, at denne vurdering må stå for hr. Tyrolls egen regning.

Politiet griber ikke ind i konflikter på arbejdsmarkedet, men konstateres der i forbin-

delse med en faglig konflikt en overtrædelse af straffelovgivningen, kan politiet have pligt til at gribe ind. Jeg må understrege, at politiets eventuelle indskriden kun har til formål at hindre overtrædelse af straffelovgivningen eller at efterforske eventuelt allerede begåede overtrædelser af denne.

Det var netop det, som skete i Esbjerg. Efter en anmeldelse om bl. a. overtrædelse af straffelovens bestemmelser om husfredskrænkelser skred politiet ind. Hvorvidt der skal rejses tiltale mod de implicerede sømænd, afgør ikke jeg, men anklagemyndigheden.

Med hensyn til spørgsmålet om kongens fogeds rolle i sagen vil jeg som min principielle opfattelse sige, at jeg som justitsminister ikke kan udtale mig nærmere om domstolens afgørelse.

Tyroll (VS):

I denne sag er det klart fremgået, at man ikke fra kongens foged, denne dommer, der var udkaldt til at tage stilling til sagen, fandt grundlag for afsigelse af en kendelse om, at disse matroser skulle fjernes fra det pågældende skib. Det vil justitsministeren altså ikke forholde sig til.

Rent faktisk har det været sådan, at i to tilfælde har kongens foged været om bord på skibet og taget stilling til sagen uden at finde grundlag for at gribe ind, bl. a. med den begrundelse, at man har henholdt sig til liv-, ære- og velfærdsparagraffen i det fagretlige system, hvorefter der skulle være adgang til at nedlægge arbejdet.

Alligevel er der altså grebet ind fra politimesterens side, og det har også været fremhævet af politimesteren, at det var på baggrund af en anmodning fra ØK. Det er fremført i Berlingske Tidende den 6. oktober i år. Så siger man også fra politimesterens side, at i en sådan konflikt kan man ikke blive ved med at træde vande. »Da fogden for anden gang havde forladt skibet uden resultat, greb vi ind – men naturligvis efter begæring.«

Det er simpelt hen et spørgsmål om at intervenere i en faglig konflikt på baggrund af en begæring fra arbejdsgiverne og på baggrund af en brug af de strafferetlige regler over for en faglig konflikt. Det, jeg ønsker kommenteret, er, om ikke der fra politiets side har været tale om, at man har nedsat sig som dømmende magt i dette tilfælde. Det er

[Tyroll]

det, jeg ønsker at justitsministeren skal kommentere i dette tilfælde. Det ønsker jeg et svar på.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg vil gerne gentage det, jeg sagde i min første besvarelse af hr. Tyrolls spørgsmål, at det må stå for hr. Tyrolls egen regning, når han udtaler, at politiet har interverneret eller grebet ind i den faglige konflikt omkring det pågældende skib.

Jeg skal føje til, at den omstændighed, at konflikten bl. a. også behandlede af fagedretten, i den konkrete situation ikke skønnes at have betydning for spørgsmålet om politiets pligt til at imødekomme den fremsatte begæring om at gribe ind.

De oplysninger, der foreligger i sagen, giver mig ikke anledning til at anfægte det udøvede skøn, men såfremt de foretagne strafferetlige dispositioner i øvrigt skønnes at være sket på et urigtigt grundlag, kan klager herover ifølge retsplejeloven – det er den normale fremgangsmåde – indgives til statsadvokaten i Sønderborg.

Tyroll (VS):

Jeg vil gerne spørge ministeren direkte: finder ministeren, at politiet har tilsidesat domsmagten ved den intervention, der har fundet sted på ØK-skibet »Cedrela«?

Hermed sluttede spørgsmålet.

13) Til *handelsministeren* af:

Kallesøe (KF):

»Vil ministeren redegøre for regeringens planer om at fremskynde statsordrer til danske værfter for at sikre beskæftigelsen samt oplyse, om regeringen har planer om at fremskynde søværnets byggeprogram?«

(Spm. nr. 73).

Skriftlig begrundelse.

Staten har mulighed for at afgive ordrer også under hensyn til at udjævne konjunkturerne. Her tænkes ikke blot på bygningen af færger til DSB, men også på at tilrettelægge udskiftningen og nytilgangen til søværnet, så flådens byggeaktivitet øges i perioder med svigtende beskæftigelse på danske værfter.

Det er også af betydning at få undersøgt, om bestemmelserne for eksport af krigsskibe er så restriktive, at de hindrer, at danske værfter kan beskæftiges med bygning af skibe til lande, vi ikke har noget udestående med, og som ikke kan tænkes at bruge skibene til noget andet formål end forsvar af egen suverænitet. Går disse ordrer til andre lande, selv om danske værfter lige så godt kunne opnå ordrerne, betyder det, at vi har en større arbejdsløshed, end vi behøver at have inden for værftsindustrien.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Jeg har, foranlediget af en indstilling fra handelsministeriets kontaktudvalg vedrørende skibsværftsindustrien, igangsat en undersøgelse af statens endnu udækkede behov for skibe i de kommende år. Jeg har således bedt dem af mine ministerkolleger, der kan komme på tale i denne forbindelse, om oplysning om, hvilke behov der måtte foreligge om køb af endnu ikke beordrede skibe til levering i de nærmeste år, herunder også oplysning om, hvorvidt sådanne køb kan dækkes inden for de fastlagte bevillingsrammer. Med henblik på i tide at muliggøre planlægning og projektering af statsskibe på vore værfter har jeg ligeledes bedt om oplysning om de pågældende styrelses behov for skibe på den lidt længere sigt.

Når resultatet af dette rundspørge foreligger, vil regeringen i lys af værfternes vanskelige beskæftigelsessituation tage stilling til, i hvilken udstrækning der er mulighed for yderligere placering af statsordrer på værfterne.

Hvad specielt angår mulighederne for at fremskynde søværnets byggeprogram, har forsvarsministeren meddelt mig, at det ikke findes muligt i perioden 1978-81 at indpasse større nyanskaffelser, f. eks. skibe, i forsvarsforligets rammer, selv om dette set med forsvarets øjne kunne være ønskeligt.

Hr. Kallesøe beder om at få undersøgt, om bestemmelserne for eksport af krigsskibe forhindrer en rimelig eksport af sådanne. Hertil må jeg svare, at jeg ikke tror, at der findes sådanne faktiske hindringer, men det må ikke glemmes, at de fleste af de lande, hvortil eksport kunne komme på tale, kæmper med vanskeligheder for deres værftsindustri, nøjagtigt som vi gør her i Danmark.

[Handelsministeren]

Chancerne for, at disse lande skulle lade deres krigsfartøjer bygge i Danmark, er derfor næppe store.

Regeringen har imidlertid forståelse for de hensyn, som fremhæves i spørgsmålet, og er positivt indstillet hertil, i det omfang disse hensyn vil kunne tilgodeses inden for rammerne af gældende lovgivning og praksis på området og efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Kallesøe (KF):

Jeg takker ministeren for det imødekomende svar, og jeg håber, at det må lykkes at finde udveje for, at man også ved søværnets anskaffelse af skibe kan gøre brug af vore ressourcer på værfterne på en sådan måde, at vi i stedet for at udbetale arbejdsløshedssunderstøttelse får skibe for de penge, som staten og samfundet giver ud.

Hermed sluttede spørgsmålet.

14) Til handelsministeren af:**Kurt Hansen (VS):**

»Mener ministeren, at det er lovligt eller acceptabelt, at et rederi ved hjælp af falsk information om lastens indhold får medlemmer af en skibsbesætning til at sejle en last bestående af bl. a. ammunition, herunder granater med højeksplosive tændsatser, som de – hvis de havde været bekendt med dette indhold – ville have modsat sig at sejle med?«

(Spm. nr. 74).

Skriftlig begrundelse.

Tre besætningsmedlemmer på Næstved-coasteren »Fenris«, der ejes af rederiet Gørgens, er forsøgt ført bag lyset angående skibslastens indhold. Besætningen havde fået oplyst, at ladningen bestod af eksplosiver til olieudvinding. Imidlertid viser det sig, at lasten bl. a. består af en stor del håndvåben-ammunition og 90 mm og 105 mm granater med højeksplosive tændsatser.

Disse besætningsmedlemmer, der dels af principielle grunde, dels af angst for at sætte livet på spil ikke ville sejle med dødsfarlig ammunition, beskyldes nu af rederiet for at have begået mytteri.

Det er beklageligvis ikke ulovligt at sejle med lasten fuld af granater, ammunition, våben m. v., men ministeren må have en principiel holdning til dette konkrete hændelsesforløb.

Spørgsmålet er rejst efter anmodning fra de tre besætningsmedlemmer.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Reglerne for transport til søs af farligt gods findes i bekendtgørelse nr. 575 af 27. december 1971. Det fastsættes her, at mærkning, emballering, stuvning og transport af farligt gods skal ske i overensstemmelse med en kode om farligt gods, der er udarbejdet af den mellemstatslige rådgivende søfartsorganisation, IMCO – det er en organisation under FN. I denne kode gives der regler om, hvorledes forskellige former for farligt gods skal være mærket på emballagen, og også regler for stuvning af sådant gods.

Det foreligger ikke over for mig oplyst, at ladningen på »Fenris«, hvorom spørgsmålet drejer sig, ikke opfyldte de krav, som er stillet i koden. Der er ikke pligt til at orientere mandskabet om ladningen, men den mærkning, som den efter koden skal være forsynet med, giver et udmærket begreb om ladningens farlighed. Den, der leder arbejdet, vil i kraft af mærkningen og de i ladningsdokumentet givne oplysninger være i stand til at opfylde sømandslovens krav om, at arbejdet om bord skal udføres på forsvarlig måde under hensyn til ulykkes- og sundhedsrisikoen.

Når der spørges, om det er lovligt eller acceptabelt at give en skibsbesætning falsk information om ladningens indhold, så vil jeg gerne tilføje, at der ikke over for mig foreligger noget om, at der er givet forkerte oplysninger om ladningens indhold. Skulle det være tilfældet, må jeg naturligvis finde det uacceptabelt. Der består som nævnt ikke nogen pligt til at give sådanne oplysninger, men jeg må i alle tilfælde tage afstand fra, at skibsledelsen giver mandskabet forkerte og vildledende oplysninger.

Kurt Hansen (VS):

Undtagelsesvis vil jeg gerne have lov til at sige tak for svaret; det er ikke så tit, jeg har mulighed for at gøre det her i spørgetiden.

Jeg mener, det klart fremgår af et interview i søndagsudgaven af Aktuelt den 8. ok-

[Kurt Hansen]

tober, at besætningen ikke var klar over, hvad det var for noget, de skulle sejle med. De havde nemlig fået at vide, at det drejede sig om dynamit, som skulle bruges i forbindelse med olieprøveboringer i Saudi-Arabien.

Jeg håber på baggrund af ministerens velvilje, at ministeren vil undersøge, hvad der faktisk er foregået i denne sag, og drage nogle konsekvenser af den positive holdning, som ministeren har lagt frem her i dag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

15) Til *handelsministeren* af:

Jørgen Jensen (DKP):

»Vil ministeren under indtryk af coasteren »Birgit Thor«s forlis ændre ved bemandingsreglerne og kontrolforanstaltningerne ved losning og klargøring af skibe?«

(Spm. nr. 86).

Skriftlig begrundelse.

Efter forliset er det oplyst, at lasten umuliggjorde en forsvarlig tildækning af lugerne, at kaptajnen var gjort opmærksom på dette, men at ingen havde myndighed til at gribe ind og kræve omlosning.

Det er endvidere en kendsgerning, at skibet, der var på under 300 BRT, ikke var underlagt bemandingsloven og derfor havde en besætning, der ikke var i stand til at overskue følgerne af den uforsvarlige lastning. Der var ikke en befaren matros om bord, og den yngste havde end ikke gennemgået den lovbestemte grunduddannelse på en søfartsskole.

Statens skibstilsyn har også pligt til at påse, at der er en forsvarlig bemanding, og at lasten er forsvarligt tildækket.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Alle omstændigheder vedrørende »Birgit Thor«s forlis er ikke opklaret. Der blev afgivet søforklaring i sagen i fredags, men der er en række uafklarede problemer. Det er således for tidligt at drage nogen endelig konklusion af forliset, og jeg må derfor holde mig til mere generelle betragtninger i det svar, jeg giver spørgeren.

Når det i begrundelsen for spørgsmålet anføres, at skibet ikke var underlagt bemandingslovens regler, fordi det var under 300

BRT, må dette bero på en misforståelse. For skibe helt ned til 20 BRT fastsætter bemandingsloven detaljerede regler om antal og kvalifikationer for dæks- og maskinofficerer. Derimod er der ikke for lastskibe under 300 BRT detaljerede regler for de øvrige besætningskategorier. Her gælder derimod lovens § 3, stk. 1, hvorefter der ud over føreren skal være det for sikkerhed for menneskeliv på søen nødvendige mandskab. Det påhviler primært skibsføreren at overholde dette.

Der hersker således ikke, som spørgeren synes at antage, lovløse tilstande på dette område, og jeg kan da tilføje – selv om det vel burde være en selvfølge – at i det omfang der sker overtrædelse af bestemmelserne, vil de ansvarlige som ved andre lovovertrædelser blive draget til ansvar.

Spørgsmålet om kontrol med alle skibe ved afgang fra havn er det naturligt at stille, når et forlis muligvis kunne have været undgået, hvis der var udført kontrol. En sådan kontrol med ethvert skib inden afgang er imidlertid i praksis umulig at gennemføre, og det kan efter min opfattelse heller ikke være myndighedernes opgave at kontrollere enhver handling, borgerne udfører. Derimod kan og bør myndighederne ved stikprøvekontrol sikre sig, at gældende bestemmelser overholdes, ligesom man må gribe ind ved oplysninger om overtrædelser. Om der på dette punkt foreligger svigtende kontrol, vil indgå i ministeriets overvejelser.

Jeg kan endelig oplyse, at skibstilsynet i de senere år har forsøgt at omlægge synsvirk-somheden således, at der, i det omfang mandskabsstyrken og de direkte lovbundne opgaver i øvrigt tillader det, lægges stadig større vægt på de såkaldte lejlighedsvis kontrolsyn.

Jørgen Jensen (DKP):

Når ministeren henviser til, at alt endnu ikke er klarlagt, og at man derfor ikke kan tage endelig stilling til sagen, så må jeg sige, at de oplysninger, der ligger nu, og som også er kommet frem ved søforhøret, tyder altså på, at der ikke alene er tale om klare brud på love og regler, men også om, at det er muligt, at ulykken fik dette omfang, fordi der ikke har været erfarent mandskab om bord, og det er netop derfor, jeg henviser til grænsen på de 300 BRT.

[Jørgen Jensen]

Spørgsmålet om bemandingsreglerne, altså om lovgivningen på dette område skulle ændres, har været rejst mange gange af søfartsorganisationerne; der har været presset på mange gange.

Når jeg rejser sagen igen, så er det, fordi jeg den 11. januar 1978 efter et andet coasterforlis stillede et lignende spørgsmål om, hvorvidt man ville gøre noget. Dengang sagde den daværende handelsminister, Ivar Nørgaard, også, at endnu var alt ikke belyst, og ordret står der i sp. 4234-35:

»Jeg finder det ikke muligt eller rigtigt at forsøge at drage konsekvenser af sagen, før alle forhold er endeligt undersøgt og klarlagt ... Om ændringer i bemandingsloven vil jeg endelig sige, at der til sommer vil blive afholdt en international konference inden for FNs søfartsorganisation, IMCO ... Indtil indholdet af disse regler kendes, vil jeg ikke finde det rigtigt at tage skridt til at ændre den gældende danske lovgivning på området.«

Det var altså i januar måned. Nu har vi haft et nyt forlis, og igen får vi at vide, at vi ved ikke nok og vi må vente, inden vi gør noget.

Det er en kendsgerning, som jeg sagde, at søfartsorganisationerne har peget på de mangler, der er i bemandingsloven. Vedrørende kontrollen kan jeg henvise til det, jeg også drog frem i januar måned, om, at hvis det endelig skulle være, at samfundet af økonomiske eller andre grunde ikke har mulighed for at foretage denne kontrol, så kunne man overlade til søfartsorganisationerne, altså til Sømandsforbundet, at sikre, at dæksbetsætningen er i overensstemmelse med det, der er nødvendigt for at sikre sig mod ulykker. Man kunne også give dem mulighed for at kontrollere, at bestemmelserne om losning, lastning og den sikkerhed, som må til, inden skibet afsejler, er overholdt.

Jeg må derfor sige, at jeg ikke er helt tilfreds med svaret og vil spørge, om ministeren ikke ud fra det, jeg nu har oplyst, mener, at det er rimeligt, at man tager bemandingsloven op til revision.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Jeg vil gerne sige til spørgeren, at de bebudede regler, der blev efterlyst i konsekvens af den internationale konference, kan indgå i

de fremtidige overvejelser, lige så vel som jeg for gav tilsagn om, at hvis der foreligger svigtende kontrol, så vil det indgå i de overvejelser, vi gør os i ministeriet.

Jørgen Jensen (DKP):

Kan jeg opfatte det sådan, at det er et tilsagn om, at ministeren vil fremskynde disse overvejelser, og at han altså nu vil tage skridt til at ændre bemandingsloven?

Hermed sluttede spørgsmålet.

16) Til *handelsministeren* af:

Ole Olsen (SF):

»Agter regeringen at mindske Danmarks energiforsyningssikkerhed ved at sælge dansk naturgas til Tyskland?«

(Spm. nr. 65).

Skriftlig begrundelse.

Til dagbladet Politiken den 10. oktober 1978 udtaler handelsminister Arne Christiansen: Vi er ikke helhjertede naturgastilhængerne, men da der kom en reduceret plan om indførelse af naturgas og spørgsmålet i øvrigt indgik i hele Marienborgaftalen, så mente vi at kunne gå med. Jeg mener, at vi skal have naturgas, men starte langsomt. I København og andre steder er der gasnet, og her kan naturgassen bruges. Vi kan også indføre den i nye boligområder. Men vi vil ikke være med til at tvinge folk til at bruge naturgas i eksisterende boliger. Det betyder, at det kan blive nødvendigt at sælge noget af naturgassen i begyndelsen. Når produktionen begynder, er der næppe marked nok til det hele. Så må vi sælge til f. eks. Tyskland, der har naturgasnet. Det er den eneste mulighed, jeg kan se, og det vil vi nu drøfte i regeringen.

Der er stadig nuancer i opfattelsen mellem S og V i denne sag, men jeg tror, der er en mellemvej. Vi kender jo endnu ikke de økonomiske vilkår for naturgassen. Meningen er, at vi køber gassen på platformen ude i Nordsøen og bringer den til land i rørledning. Derfra kan den så dels bruges i det danske net, dels eventuelt sælges til Tyskland. Det kræver naturligvis enighed i regeringen. –

Heroverfor står udtalelser i modgående retning af miljøminister Ivar Nørgaard og formanden for folketingets energipolitiske

[Ole Olsen]

udvalg, Svend Karlskov Jensen. Miljøministeren siger til Politiken den 10. oktober 1978, at det er socialdemokratiets indstilling, at den danske naturgas i fuld udstrækning skal bruges i den danske varmforsyning, og videre: For os er forsyningssikkerheden central. Nordsøgassen giver os denne sikkerhed. Desuden skal investeringerne i naturgasnettet udnyttes bedst muligt. Ud fra begge hensyn er det nødvendigt, at vi selv bruger naturgas-sen.

Vi kan dog komme i en situation, hvor der ikke er harmoni mellem gasproduktion i Nordsøen og det hjemlige forbrug. F. eks. kan vi i begyndelsen låne gas fra andre lande og levere tilbage, når vores egen produktion begynder nogle år efter. Senere kan det blive aktuelt at sælge gas til f. eks. Vesttyskland, hvis der i perioder er overproduktion, men kun mod garanti for, at vi får tilsvarende naturgasmængder retur. Vi skal ikke sælge vores forsyningssikkerhed til andre lande. —

Formanden for folketingets energipolitiske udvalg udtaler den 10. oktober 1978 til Politiken: Efter mine oplysninger er der ikke i regeringen aftalt salg af naturgas til Vesttyskland. Først skal vi have en aftale om køb af gassen. Først når vi kender produktionstakten, ved vi, hvor meget gas der er rådighed over. Hvis der produceres mere naturgas, end markedet i Danmark kan bære, og det kan tidligst blive efter 1985, så må man overveje en lavere produktion, så gassen varer længere, fremfor at sælge gassen. —

På denne baggrund er det på høje tid, at spørgsmålet afklares.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Energipolitikken blev drøftet på Marienborg forud for regeringsdannelsen, idet der jo på et så centralt område naturligvis må tilvejebringes fælles standpunkter. Afsnittet om energipolitikken i statsministerens åbningsredegerelse er udtryk for den energipolitiske linje, der vil blive lagt til grund for regeringssamarbejdet mellem socialdemokratiet og venstre.

I åbningsredegerelsen er de væsentligste elementer i energipolitikken omtalt. Specielt om naturgassen siges det, at det er regeringens hensigt at gennemføre den reducerede distributionsplan, der var indeholdt i finansministerens investeringsredegerelse i maj i år.

Det siges videre, at afgørelsen må afvente de endelige forhandlinger med Dansk Undergrunds Consortium.

Den politik, der er aftalt, vil jeg konsekvent søge gennemført. Jeg har i overensstemmelse hermed sikret mig, at de igangværende kontraktforhandlinger med Dansk Undergrunds Consortium videreføres på det af regeringen besluttede grundlag og med sigte på at nå et resultat senest omkring årsskiftet.

Jeg har på samme måde sikret mig, at de mangesidede forberedelser, der er nødvendige for i givet fald at sætte Danmark i stand til at udnytte gassen, videreføres, således at Danmark, hvis kontraktforhandlingerne ender positivt og resultatet får politisk accept, står parat til at udnytte gassen i det omfang, den reducerede plan forudsætter.

Om alle disse forhold råder der fuld enighed inden for regeringen, og her bør der ikke på noget punkt råde tvivl.

Med mine udtalelser i Politiken, som jo på et enkelt punkt har foranlediget dette spørgsmål, må jeg gå ud fra, har jeg derimod gerne villet pege på, at naturgassagen ikke hermed kan anses for endeligt afklaret. Der udestår fortsat en række problemer. Som endnu uafklarede spørgsmål kan nævnes de kvanta, der kan leveres, og som køber skal aftage, prisen og de dermed sammenhørende problemer i forbindelse med afsætningen til det danske marked. Jeg har peget på, at der her kan komme til at foreligge vanskelige problemer med at finde den rette balance mellem på den ene side nødvendigt leveringsomfang og leveringstakt og på den anden side takten i opbygningen af et marked i Danmark for naturgas. Både køb og salg og eventuelle lånearrangementer for gas mellem Danmark og udlandet kan her komme ind i billedet.

Der ligger på samme måde i politisk henseende endnu uafklarede problemer med hensyn til de fremgangsmåder, der kan findes politisk acceptable med henblik på tilstrækkelig hurtigt at sikre opbygningen af et dansk marked for naturgas. At jeg her, om jeg så må sige, har luftet lidt ubehag ved tanken om fuld tilslutningspligt som forudsætning herfor, finder jeg ikke stridende mod det grundlag, der er aftalt for regeringens energipolitik.

Alle disse forhold må finde deres afklaring, når der foreligger et resultat af de igangværende kontraktforhandlinger, det vil

[Handelsministeren]

formentlig sige først i det kommende år, først i 1979, og når der således foreligger det fornødne grundlag for, at regering og folketing kan tage den endelige stilling til naturgassagen.

Ole Olsen (SF):

Jeg skal naturligvis takke handelsministeren for svaret på mit spørgsmål. Har jeg opfattet det ret, så er handelsministeren enig med miljøministeren, når det bliver sagt, at det er socialdemokratiets indstilling, at den danske naturgas i fuld udstrækning skal bruges i den danske varmforsyning, og videre, at forsynings sikkerheden er central.

Jeg håber, at jeg kan opfatte det på den måde, at afvigelser fra den socialdemokratiske indstilling kun sker lige nøjagtig i indkørsperioden, og måske det også svinger fra dag til dag i produktionen, men man siger på, at et kvantum gas, der svarer til udvindingen, i det længere løb bliver brugt her i landet.

Jeg kan godt forstå, at det ikke er særlig behageligt for handelsministeren eventuelt at svare på spørgsmålet, for det er jo almindelig kendt, at socialdemokratiet og venstre forud for regeringsdannelsen ikke ligefrem var enige på dette punkt. Jeg forstår, at socialdemokratiets synspunkter har sejret her.

Men jeg vil lige tilføje, at der jo er andre end de danske ministre, der skaber tvivl vedrørende vores gaspolitik. Bladet Der Nordschleswiger siger den 13. oktober 1978, at man venter – der er tale om økonomiministeren, Westphal – at den danske regering har til hensigt at udnytte naturgasforekomster i Vesterhavet ud for Esbjerg og at levere en del af gassen til Vesttyskland. Det siges altså meget tydeligt fra vesttysk side her, at man regner med at få leverancer fra Danmark.

Jeg synes nok, at hvis det står fast, hvad der blev sagt i dag, at afvigelserne fra, at al gas skal bruges i Danmark, er helt bagatelagte, så ville det være i sagens interesse, om man gjorde den slesvig-holstenske regering opmærksom på, at dette er dansk politik, sådan at vi ikke fremover skal have denne usikkerhed, skabt af den slesvig-holstenske regering.

Arentoft (FP):

Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt vi skal have et naturgasnet eller slet ikke, vil jeg godt spørge handelsministeren, om han har set det spørgsmål, jeg har stillet i energiudvalget allerede før sommerferien til den tidligere handelsminister, og hvor jeg stadig venter på svar med henblik på, hvad det vil betyde, såfremt vi får nogle af disse gasmotorer, som kører på naturgas. De har den ulempe, at de fylder meget, tager megen plads op, men de har en høj udnyttelsesgrad, og så kan man altså lave vores egen naturgas om til el uden at skulle have noget distributionsnet. Ved handelsministeren noget om, hvorledes det går med svaret på det spørgsmål?

Ninn-Hansen (KF):

Den tanke, som handelsministeren nævnte for nogle dage siden, om at anvende en del af naturgassen og sælge en del af den, var en tanke, som jeg nævnte, da vi havde investeringsdebatten i maj måned. Handelsministeren siger selv, at han har luftet denne tanke og ikke mener, at den er i strid med den aftale, der er mellem de to regeringspartier. Det håber jeg heller ikke at den er, og jeg håber, at disse tanker, når vi når nærmere frem, får mulighed for at blive realiseret.

Jeg nævnte også i maj måned, at jeg mente, at der var mange uafklarede punkter, og at man derfor ikke foreløbig skulle lægge sig for fast. Må jeg forstå handelsministeren sådan, at regeringen netop ikke har lagt sig fast, at den tanke, som vi altså begge har nævnt som en tiltalende mulighed, er en tanke, vi kan drøfte videre? Vi skal jo i PØ-udvalget, går jeg ud fra, fortsætte drøftelsen af regeringens investeringsplaner, og dér håber jeg vi kan få tilsagn af handelsministeren om, at han vil medvirke til en drøftelse af de tanker, vi har nævnt, foreslået eller luftet – hvilket udtryk men nu vil anvende om dem. Det afgørende er jo, at vi får det med ind i drøftelserne.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Jeg er naturligvis bekendt med hr. Arentofts spørgsmål, og jeg skal drage omsorg for, at en skriftlig besvarelse tilgår energiudvalget, ganske i overensstemmelse med arbejdsreglerne her i huset, da jeg forstår, at det ikke allerede er sket.

[Handelsministeren]

Til hr. Ninn-Hansen kan jeg sige, at jeg sagde i mit svar til hr. Ole Olsen, at der er mange faktorer, der spiller ind, takten i opbygningen, leveringstakten i starten, leveringsomfang osv., og at de overvejelser, man dér kan komme ind i, kan dreje sig om køb, salg, lånearrangementer. Jeg nævnte disse tre faktorer, og jeg har sådan set ikke mere at føje til.

Ole Olsen (SF):

Det er vel sådan, at det ikke kan være både hr. Ninn-Hansen og mig, der har ret i vores fortolkning af, hvad der bliver sagt fra regeringens side. Jeg synes også, at handelsministeren i sidste omgang her begyndte at sprede ny uklarhed med hensyn til, hvordan vores politik skal være på dette vigtige område.

Jeg mener, at det vigtigste er det, vores miljøminister har sagt, nemlig at naturgassen i fuld udstrækning skal bruges i den danske varmemforsyning. Dette kan selvfølgelig ikke forenes med, at man i det længere løb netto skulle sælge til Vesttyskland. At man skal sælge, fremgår i hvert fald tydeligt af Der Nordschleswiger. Det må være sådan, hvis miljøministerens udsagn står til troende, at netto bliver der ikke tale om salg til Vesttyskland. Der kan kun af tekniske grunde, ligesom det er med elektricitet, ske udligning fra den ene periode til den anden.

Jeg vil være meget interesseret i at vide, om det er min fortolkning eller hr. Ninn-Hansens fortolkning, der dækker regeringens opfattelse – hvis der findes nogen samlet opfattelse.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Det er det, jeg sagde i første omgang, og det er det, jeg gentog: det er overgangsperioden, det drejer sig om, så det er den fortolkning, som jeg har lagt frem, der er regeringens.

Hermed sluttede spørgsmålet.

17) Til statsministeren af:**Wilhelm (VS):**

»Kan statsministeren oplyse, om handelsministerens udtalelser om et i forhold til investeringsredegørelsen fra maj 1978 reduceret naturgasprogram, byggende på fuldstændig

frivillighed omkring tilslutning til det planlagte distributionsnet samt salg af naturgas fra den danske undergrund til Vesttyskland, dækker regeringens politik på dette område eller kan betragtes som nogle helt private synspunkter?«

(Spm. nr. 70).

Skriftlig begrundelse.

I regeringserklæringen såvel som i åbningstalen er indeholdt, at regeringens politik vedrørende naturgassen er uændret i forhold til finansministerens redegørelse for de store investeringer, som blev givet folkettinget i maj i år.

Ydermere er det over for politisk-økonomisk udvalg oplyst (på foranledning af krav om en fuldstændig liste over ændringer i forhold til denne redegørelse), at der ikke var nogen ændring ud over holdningen til Storebæltsbroen.

Handelsminister Arne Christiansens udtalelser i dagbladet Politiken for den 8. oktober 1978 er i skærende modstrid med disse erklæring.

Her er ikke tale om ligegyldige forskelligheder eller nuancer, men om så væsentlige forskelle i synspunkter, at ministerens udtalelser, hvis de blev regeringens politik, vil være omtrent det samme som en skrinlæggelse af hele det danske naturgasprojekt.

Desuden vil handelsministerens opfattelse, specielt synspunkterne vedrørende salg af gassen til Vesttyskland, logisk indebære en ganske anden administration af ministerens beføjelser med hensyn til udvindingstilladelser o. lign. end den, der kunne læses ud af redegørelsen fra maj.

På den baggrund må det være på sin plads at få klarlagt, hvad der i dag er regeringens politik på dette område.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Hr. Wilhelm, det spørgsmål er jo egentlig besvaret, og jeg mener derfor, at det spørgsmål, der er stillet, kan besvares ganske kort. Handelsministeren har allerede svaret på spørgsmål nr. 65, det spørgsmål, der var stillet af hr. Ole Olsen, og dér blev der redegjort for det grundlag, på hvilket regeringen fører sin energipolitik på naturgasområdet. Handelsministeren har jo her udtalt, at han konsekvent vil føre regeringens energipolitik og

[Statsministeren]

vil fore den ud i livet i fuld overensstemmelse med det energipolitiske afsnit, som var en del af min åbningsredegørelse her i tinget den 3. oktober. Jeg mener derfor ikke, at der er muligheder for fra min side at sige mere i den sag.

Wilhelm (VS):

Det er selvfølgelig fra vort synspunkt fuldstændig absurd og uacceptabelt, at den danske befolknings mulighed for at øge energiforsyningsikkerheden og spare valuta – ja, den er faktisk forskertset, men selve muligheden for at få disse danske energiressourcer ilandført i Danmark beror på, om 4 multinationale selskaber behager at sælge det til den danske stat og finder, at profitten derved er stor nok.

Det er nu ikke så meget det, det drejer sig om i dag, det skal vi nok få op igen. Det, det drejer sig om i dag, er to andre ting: det er handelsministerens udtalelser om tilslutningspligten, og det er handelsministerens udtalelser om salg til Vesttyskland.

Jeg beklager, at statsministeren ikke var til stede, da handelsministeren svarede før, for handelsministeren svarede faktisk noget andet og mere end det, statsministeren nu refererede. Handelsministeren svarede faktisk til sidst, at hans forbehold over for tilslutningspligten fandt han ikke stridende mod regeringens energipolitik. Det strider ikke desto mindre klart mod alt, hvad vi har fået at vide på vores spørgsmål. Det strider imod majerklæringen, det strider mod, hvad PØ-udvalget både før og efter dannelsen af SV-regeringen har fået at vide, det strider imod, at regeringen henviser til, at majerklæringen på dette punkt bygger på varmeplanudvalgets beretning, betænkning eller rapport, eller hvad det nu hedder, hvor der udtrykkelig står i konklusionen, at varmeplanudvalget mener, der er behov for en tilslutningspligt.

Hele dette naturgasprojekt kan selvfølgelig saboteres af venstreministeren, hvis han får saboteret tilslutningspligten. Det ved enhver, der kender disse forhold, og det er vejen at sabotere det ad. Det er det ene punkt. Derfor vil jeg spørge statsministeren direkte: mener han, at handelsministerens udtalelse i dag om sit forbehold over for tilslutningspligten ikke strider mod regeringens energipolitik? Så vil jeg påstå, at så har regeringen hidtil ført os

bag lyset med de besvarelser, der er givet til PØ-udvalget og andre steder.

Det andet spørgsmål vedrører handelsministerens beføjelser til at forestå udvindingsstilladelserne. Det er klart, at det er en anden vej at sabotere dette ad. Mener statsministeren, at det er i overensstemmelse med regeringens energipolitik at give udvindingstilladelser, som midlertidigt faktisk nødvendigvis fører til salg i udlandet? Der er jo i udvindingsbetingelserne mulighed for, at handelsministeriet styrer den sag sådan, at den præcis svarer til udbygningen af det danske naturgasnet.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg mener ikke, at der er sagt noget af handelsministeren her i dag, som strider imod det, som er regeringens politik, og som er tilkendegivet i åbningstalen, således som jeg sagde det før. Det var selvfølgelig meget interessant, hvis man kunne blive ved med at bore i det og prøve på at finde en nuance, men jeg kan ikke se, at der er nogen forskel i de synspunkter, som de to regeringspartier anlægger på denne sag, efter at de er indgået i et regeringssamarbejde.

Wilhelm (VS):

Det er måske ikke så mærkeligt, at statsministeren ikke kan finde forskellen, når han ikke var til stede, da svaret blev givet, men så må jeg repetere det endnu en gang.

Vi har ustandselig fået at vide, både før og efter dannelsen af SV-regeringen, at regeringens program på dette område bygger på finansministerens redegørelse den 11. maj. Denne redegørelse og senere besvarelser, også i PØ-udvalget, hvor jeg har været med til at forfølge denne sag, siger udtrykkelig, at her følger man det, som står i varmeplanudvalgets betænkning. I varmeplanudvalgets betænkning står der i konklusionen, at dette udvalg finder, at der vil være behov for en tilslutningspligt – naturligvis, ellers kan man ikke få et sådant projekt til at fungere.

Så stillede handelsministeren sig op her i dag – og jeg går ud fra, at han kan bekræfte det, jeg har skrevet det ned, da han sagde det – og sagde, at han tog forbehold over for tilslutningspligten, og det fandt han ikke stridende mod regeringens energipolitiske erklæring. Det er stridende mod alt, hvad vi har

[Wilhelm]

fået at vide hidtil. Hvis ikke statsministeren kan forklare her i dag, hvad det er, der gælder: er det det, man hidtil har sagt, er det det, der står i varmeplanudvalgets rapport, eller er det det, handelsministeren nu siger, nemlig at han da godt kan tage forbehold over for en tilslutningspligt, så må vi forfølge denne sag på anden vis, men det kommer vi jo nok til alligevel.

Det andet punkt er, om statsministeren mener, at regeringens energipolitik, sådan som den er forelagt i maj og senere og også i PØ-udvalget, efter at SV-regeringen er dannet, kan gennemføres af en minister, som klart og tydeligt antyder, at han vil bruge udvindingsstilladelserne på en sådan måde, at der ikke er balance, hvad der ellers er mulighed for, mellem gasudvindingen og det gasbehov, der vil være alene til det danske distributionssystem.

Jeg synes, det er fantastisk, hvis statsministeren ikke kan se – men sandheden er vel nærmere, at han ikke vil se – at her har venstre anbragt en minister, som faktisk har mulighederne for, med den holdning, statsministeren her i dag giver udtryk for, fuldstændig at sabotere regeringens politik på dette område.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg kan kun gentage, at det, som handelsministeren har sagt, og det, som handelsministeren vedstår, er, at der mellem de to partier, som har dannet regering, er enighed om, efter hvilke retningslinjer man skal søge energiproblemerne løst, også hele naturgasproblemet.

Når hr. Wilhelm siger, at jeg muligvis ikke er så godt orienteret om, hvad der er svaret, fordi jeg ikke har været til stede på det tidspunkt, hvor der blev svaret, så vil jeg sige, at det nok ikke er ukendt for hr. Wilhelm, at de svar, der bliver givet, selvfølgelig er koordineret i regeringen og også mellem handelsministeren og mig, og jeg er fuldt ud klar over, hvad der er sagt af handelsministeren.

Hermed sluttede spørgsmålet.

18) Til statsministeren af:

Kaj Hansen (DKP):

»Vil statsministeren bekræfte, at det tilsagn, som daværende handelsminister Ivar Nørgaard gav i folketinget den 9. februar 1978 – om at forelægge folketinget resultatet af forhandlingerne med DUC, inden bindende aftale med DUC indgås – også vil blive opfyldt af den nuværende handelsminister?«
(Spm. nr. 71).

Skriftlig begrundelse.

Da vi har fået en ny regering og en ny handelsminister siden tilsagnet af 9. februar 1978, og da der er skabt ny usikkerhed om problemet, ønskes en ny bekræftelse af tilsagnet.

Kaj Hansen (DKP):

Når jeg har spurgt statsministeren, om han vil bekræfte det tilsagn, som den daværende handelsminister, Ivar Nørgaard, gav folketinget den 9. februar 1978, så er det, fordi der er skabt fornyet tvivl på en række punkter, hvad der også fremgår af nogle af spørgsmålene her.

Årsagen til, at jeg spørger, er, at vi har erfaring for, at en ny regering kan tage ganske afvigende beslutninger i forhold til den regering, som den har afløst. Det er også sådan, at vi har erfaring for, at en nyudnævnt minister ikke føler sig forpligtet over for, hvad en tidligere minister har sagt. Men nu er vi i den heldige situation, at statsministeren var statsminister i den forrige regering, og statsministeren er også statsminister i denne regering, og det er derfor, jeg har stillet spørgsmålet til statsministeren.

For at der ikke skal være nogen tvivl om, hvad det er, jeg ønsker at få bekræftet, så skal jeg citere fra debatten den 9. februar 1978 – det er sp. 6215-16 – hvor daværende handelsminister Ivar Nørgaard svarer følgende:

»Derimod er der et vist håb om, at jeg kan befri medlemmerne for at skulle stemme om den kommunistiske dagsorden. Så vidt jeg har forstået på hr. Kaj Hansen, så ønsker han, at jeg skal bekræfte, at det har været min hensigt at forelægge folketinget resultatet af forhandlingerne med DUC, inden bindende aftale med DUC indgås. Jeg vil gerne gentage, at det er min hensigt, for hvis jeg ikke fremlagde dette resultat, så ville der heller ikke være basis for, at vi kunne beslutte

[Kaj Hansen]

de investeringer, der er nødvendige, hvis vi kommer til en positiv aftale med DUC. Alene af den grund vil jeg fremlægge resultatet.»

Det, jeg ønsker bekræftet fra statsministerens side, er, om den nuværende regering og den nuværende handelsminister vil bekræfte, hvad minister Ivar Nørgaard dengang udtalte.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Hr. Kaj Hansen sagde, at der på ny var skabt tvivl om det spørgsmål, som han har rejst. Jeg vil sige, at det er der slet ikke, hr. Kaj Hansen. Jeg kan tværtimod sige, at der på ny er sket en bekræftelse af det standpunkt, som minister Ivar Nørgaard har givet udtryk for. Jeg kan derfor også sige, at både den tidligere statsminister og den nuværende statsminister er fuldstændig i overensstemmelse med hinanden i den sag, og det er de to parter i regeringen altså også.

Jeg bekræfter derfor gerne, at også denne regering agter at forelægge folketinget resultatet af forhandlingerne med DUC, og at der ikke vil blive indgået nogen aftale, der binder regeringen, forinden folketinget har haft lejlighed til at tage stilling til sagen.

Skulle det ikke være klart nok, hr. Kaj Hansen?

Kaj Hansen (DKP):

Det var klart nok, og jeg takker for det klare svar og det positive tilsagn. Jeg kan så tilføje, at jeg håber, at svarene bliver lige så klare, når vi kommer til andre ting vedrørende gasdebatten.

Hermed sluttede spørgsmålet.

19) Til *statsministeren* af:

Ole Henriksen (SF):

»Tegner udenrigsministeren regeringen, når han bebuder, at de såkaldte trepartsforhandlinger skal tage deres begyndelse i november måned?«

(Spm. nr. 78).

Skriftlig begrundelse.

I statsministerens åbningsredegørelse til folketinget den 3. oktober d.å. hed det: Regeringen vil indbyde til forhandlinger med ar-

bejdsmarkedets parter om den mest hensigtsmæssige måde at udforme denne politik på, således at det tilstræbes, at en forringelse af den disponible indkomst undgås.

Hermed introducerede statsministeren regeringens ønske om såkaldte trepartsforhandlinger.

Det har imidlertid været meget uklart, hvad indholdet i disse forhandlinger skal være. Udenrigsministeren har for sit vedkommende fremført, at regeringens bidrag til trepartsforhandlingerne var skatteudskrivningen for 1980 samt lovgivningen omkring børnetilskud og boligsikring. Han har endvidere bidraget til at styrke arbejdsgivernes position gennem sine særprægede udtalelser på venstres landsmøde. Han har endelig til bladet Arbejdsgiveren på spørgsmålet om, hvornår trepartsforhandlingerne begynder, svaret: Det rigtige tidspunkt må være, når de to hovedorganisationer har udtaget de generelle krav, og det bliver vel sidst i november.

Enhver med blot den mindste indsigt i arbejdsmarkedsforhold må undre sig over denne udtalelse.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Mit svar er, at regeringen endnu ikke har truffet beslutning om, hvornår trepartsforhandlingerne mellem regeringen og arbejdsmarkedets organisationer skal tage deres begyndelse.

Som det er bekendt, bl. a. fra åbningsredegørelsen, er det meningen med trepartsforhandlingerne, at man skal undersøge, hvordan man kan bidrage til at holde stigningen i pengeindkomsterne på et lavt niveau, samtidig med at man skal sikre, som det hedder, at de disponible realindkomster så vidt muligt bliver opretholdt.

Det er klart, at disse forhandlinger ikke med udbytte kan påbegyndes, før der er kommet en vis klarhed over situationen på arbejdsmarkedet. Den første forudsætning – og det tror jeg også at hr. Ole Henriksen ved – er derfor, at parterne på arbejdsmarkedet har udvekslet krav og har fundet frem til, hvilke af disse krav der skal opfattes som generelle krav og derfor som sådanne skal forhandles mellem de to hovedorganisationer.

Det er i dag ikke muligt at sige, om der vil være den nødvendige klarhed over situatio-

[Statsministeren]

nen på arbejdsmarkedet på det tidspunkt, hvor de generelle krav er udtaget. Det er som nævnt det tidligste tidspunkt, hvor man med fornuft kan gå ind i trepartsforhandlingerne, men det er muligt, at der forinden skal finde en yderligere afklaring sted mellem organisationerne. Regeringen vil derfor følge udviklingen på arbejdsmarkedet og på det grundlag og i kontakt med arbejdsmarkedets parter tage stilling til, hvornår det er mest rimeligt at indbyde til trepartsforhandlinger.

Ole Henriksen (SF):

Jeg forstår på statsministeren, at han ikke dækker udenrigsministerens udtalelse om, at forhandlingerne skal tage deres begyndelse i november måned. Det er jo som regel sidst i november måned, at man har udvekslet disse krav.

Det, der vel nok er det væsentlige her, er, at udenrigsministeren også har nævnt, hvilke ting der skal behandles under disse trepartsforhandlinger, i hvert fald hvad udenrigsministeren ønsker. Det er skatteudskrivningen for 1980 og lovgivning omkring børnetilskud og boligsikring. Der kunne det være interessant at vide, om man efterhånden har kørt overenskomstforhandlingerne ind i positioner, hvor man på bedste kooperative måde forsøger at få regeringen og arbejdsmarkedets parter til at koordinere deres politik, således at dette folketing i og for sig også bliver sat ud af spillet omkring de rent politiske tiltag, der gøres i forbindelse med overenskomstforhandlinger eller i det hele taget.

Jeg forstår altså på statsministeren, at statsministeren ikke dækker den udtalelse, som udenrigsministeren er kommet med, og i det hele taget vil afvente situationen. Men vil statsministeren være så venlig at svare på, om han ikke synes, det var rimeligt, at man prøvede at vende tilbage til nogenlunde normale tilstande på arbejdsmarkedet nu, således at parterne fik lov til at forhandle i fred. Det sker jo først efter nytår, og man når vel ikke ind i forligsmandssituationen før engang i marts måned. Det må vel være formålet med at føre disse overenskomstforhandlinger og ikke begynde at blande børnetilskud og skatteudskrivning for 1980 ind i overenskomstforhandlingerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

20) Til *miljøministeren* af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Er ministeren enig i, at det er et meget lavt antal straffesager, der har været vedrørende miljøbeskyttelsesloven, og at det lave antal straffesager reelt siger, at der ikke er behov for en skærpelse vedrørende bødestørrelser?«

(Spm. nr. 76).

Skriftlig begrundelse.

I henhold til miljøstyrelsens redegørelse af 23. august 1978 er der kun i perioden fra miljøbeskyttelseslovens ikrafttrædelse 1. oktober 1974 og frem til 1978 rejst tiltale i 150 tilfælde, og i nogle af disse tilfælde er sagen endt med frifindelse.

Når der således kun er 15-20 sager årlig vedrørende overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven, må man anse det for realistisk, at miljøbeskyttelsesloven og de i forbindelse hermed udstedte bekendtgørelser respekteres.

Tallet på 15-20 sager årlig må jo ses i relation til, at det drejer sig om overtrædelser fordelt mellem ca. 150.000 landbrug, et par hundrede tusinde andre erhvervsvirksomheder og 500.000-700.000 ejere af udlejningsejendomme og/eller enkeltboliger.

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg er naturligvis enig i, at det er et lavt antal straffesager, der har været vedrørende miljøbeskyttelsesloven. Men jeg er ikke enig i, at det beskedne antal straffesager i sig selv kan begrunde, at der ikke er behov for en forhøjelse af bødeniveauet.

Antallet af straffesager må bl. a. ses i sammenhæng med, at tilsynsmyndighederne forsøger at motivere erhvervsvirksomhederne til at efterleve miljøbeskyttelseslovens regler. Det sker bl. a. ved vejledning og administrativ påtale.

Jeg vil gerne understrege, at det er min opfattelse, at langt de fleste virksomheder er indstillet på at efterleve miljøbeskyttelseslovens regler, og at de også er interesseret i et positivt samarbejde med myndighederne.

Det er ikke mindst af hensyn til disse virksomheder, jeg mener, at der må gribes ind i de tilfælde, hvor loven ikke bliver fulgt. De virksomheder, der af økonomiske grunde bevidst tilsidesætter miljølovgivningen, får

[Miljøministeren]

nemlig en urimelig konkurrencemæssig fordel i forhold til de virksomheder, der respekterer loven. Det vil være krænkende for den almindelige retsbevidsthed, hvis der ligefrem danner sig den opfattelse, at en virksomhed kan opnå fordele ved at tilsidesætte miljølovgivningens bestemmelser.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg takker miljøministeren, fordi han er enig i, at det er et lavt antal miljøsager, der har været.

Jeg takker også miljøministeren, fordi han opmærksomt lyttede til mit spørgsmål til justitsministeren. Jeg håber, at miljøministeren var klar over, at det var, fordi jeg ligesom store dele af det danske erhvervsliv er blevet lidt foruroliget eller måske mere præcist udtrykt: meget foruroliget over det, der har foreligget fra miljøministeren, senest pressemeddelelsen af den 10. oktober.

Jeg har lagt mærke til, at der er ledende politikere i dette land, der på det sidste har talt noget om, at nu havde vi en SV-regering, der ville føre en erhvervsvenlig politik, der åbnede mulighed for, at flere mennesker kunne komme i beskæftigelse. Derfor er jeg lidt forbavset over, at vores nye miljøminister, den forhenværende handelsminister, den minister, der tidligere tog sig af det at skabe gode forhold for erhvervslivet i Danmark, nu ligesom starter sit job i miljøministeriet med at sige: nu skal vi minsandten rigtig i nakken på erhvervsvirksomhederne, hvis ikke de danser helt efter snoren.

Jeg har faktisk rejst disse spørgsmål for at give ministrene lejlighed til at sige, at erhvervslivet i Danmark ikke skal regne med, at det sådan for enhver pris og på alle mulige måder skal forfølges med bål og brand, hvis ikke det går.

Notatet, vi har fået, det meget fyldige bilag 5 i miljø- og planlægningsudvalget, fortæller om de sager, der har været. Det er noget med én, der har glemt at køre sin pølsevogn ind, og én, der ikke har fået tørret bordet af i pølsevognen osv. Jeg synes, det er bagateller. Jeg synes, at erhvervslivet i det store og hele respekterer det i betragtning af, hvor meget loven dækker. Vi ser jo også, at der er landmænd, der har fået en mindre bøde på et par hundrede kroner for noget ensilagesaft, der er hældt ud på jorden osv.

Jeg synes faktisk, at miljøministeren skulle moderere sin udtalelse om, at der var nogle, der bevidst overtræder miljøloven. Jeg kender ikke de virksomheder, der gør det. Men hvis det er sådan, at miljøministerens opfattelse er rigtig, at der er nogle, der gør det, så må jeg da forudskikke, at vi må have det nærmere belyst i udvalget.

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg vil naturligvis meget gerne drøfte disse sager i udvalget. Men jeg vil gerne sige, at der ikke er nogen uoverensstemmelse mellem den holdning, jeg havde lejlighed til at give udtryk for i handling og ord, da jeg var handelsminister, og den, jeg nu giver udtryk for i handling og ord som miljøminister.

Som jeg sagde før, så er det sådan, at langt den største del af erhvervslivet retter sig efter lovgivningen, og vi samarbejder med dem om lovgivningen, både når vi tilrettelægger den, og når vi administrerer den. Men det er ikke rimeligt over for dem, der følger lovene, at nogle kan køre på fribillet, og det er navnlig ikke rimeligt, hvis vi ikke nedlægger påstand om bøder, der står i et rimeligt forhold til de udgifter, man pådrager sig, hvis man følger loven. Hvis det er klart, at det er økonomisk fordelagtigt for en virksomhed slet ikke at følge loven, fordi det ville koste noget, hvis den kan beregne, at det er langt billigere for den at lade være med at følge lovens regler, fordi bøderne bliver mindre end den udgift, den ville pådrage sig, hvis den fulgte lovens regler, så er der noget galt.

Det er også derfor, jeg har sagt, at vi må, når vi nedlægger påstand om bøder, påpege den sammenhæng, der er mellem udgifterne ved at følge loven, og disse bøders højde. Men det bortforklarer selvfølgelig ikke, hvad justitsministeren rigtigt påpegede, og hvad der er en selvfølge, at det er dommerne, der fælder dommene. Det er selvfølgelig dem, der afgør bødens størrelse, men det er os, der bør have en vis indflydelse på grundlaget for fastsættelsen af disse bøder, da det jo netop er meningen, at man skal tilskynde virksomhederne til at overholde lovene.

Jeg synes ikke, at reglerne bør gælde sådanne bagatelagtige ting, som jeg forstår at spørgeren navnlig har hæftet sig ved. Jeg hæfter mig navnlig ved større ting, hvor virk-

[Miljøministeren]

somhederne har fået relativt lave bøder i forhold til de udgifter, de ville have pådraget sig, hvis de havde fulgt lovens bestemmelser. Men jeg er meget gerne parat til at gennemgå det i miljøudvalget her i folketinget.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg takker miljøministeren for, at vi nu i udvalget præcis kan få at vide, hvilke erhvervsvirksomheder i Danmark der bevidst overtræder miljøbeskyttelsesloven.

Hermed sluttede spørgsmålet.

21) Til *miljøministeren* af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren forklare, hvorfor hans kritik og forslag til retsforfølgning af virksomheder og privatpersoner, der ikke overholder miljøloven, ikke også skal gælde offentlige virksomheder, amter, kommuner og tjenestemænd?«

(Spm. nr. 82).

Skriftlig begrundelse.

Spørgsmålet rejses i anledning af ministerens pressemeddelelse af 10. oktober 1978, hvori ministeren forsøger at lægge pres på domstolene. Det er krænkende for retsbevidstheden, at offentlige myndigheder kan undlade at overholde miljølovene, samtidig med at de kræver, at privatpersoner og virksomheder skal overholde dem.

Disse påbud får ikke nogen reel værdi, idet forureningen fra offentlig virksomhed er lige så skadelig som forureningen fra privat virksomhed. Da man må gå ud fra, at domstolene følger myndighedernes administration af miljølovene, kunne det tænkes, at det er mangelen på sund fornuft i det offentliges administration af miljølovene, der har medført, at domstolene ikke har fulgt anklagemyndighedernes ofte helt urealistiske bødekrav.

Maisted (FP):

I andre sammenhænge har denne her regerings og den forrige regerings medlemmer ofte givet befolkningen indtryk af, at man ikke øvede pres på domstolene. Nu har vi altså fået en pressemeddelelse fra miljømini-

steren, hvor han forsøger at hæve bodekravet over for virksomhederne ved at henstille til anklagemyndigheden, at den hæver bødekravet. Det er jo en indirekte påvirkning af domstolene, og det kan ikke være ministeren ubekendt, at anklagemyndigheden ofte har fremsat meget høje bødekrav og er blevet underkendt af domstolene. Det er den ene side af mit spørgsmål.

Så mangler man helt den anden side, netop de offentlige virksomheder, amter og kommuner og tjenestemændenes virksomhed inden for miljølovgivningen. Det omtaler ministeren ikke med ét eneste ord, på trods af at vi ved, at der er i hundred-, måske tusindvis af tilfælde, hvor de offentlige virksomheder ikke overholder miljølovene. Derfor mener jeg, at ministeren burde afveje sine udtalelser, før han sender en sådan pressemeddelelse ud.

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg ved ikke, om jeg hørte rigtigt, men jeg hørte noget om, at jeg skulle overveje det, før jeg sendte noget ud. Det var i samme åndedrag, hvor spørgeren, synes jeg jeg hørte, talte om hundredtusindvis af tilfælde af offentlige virksomheders overtrædelse. Måske burde man selv overveje, hvad man sagde.

Jeg vil gerne sige, at hr. Maisted helt må have misforstået såvel den pressemeddelelse, der henvises til i begrundelsen for spørgsmålet, som min skrivelse til justitsministeren om behovet for, at anklagemyndigheden nedlægger påstand om større bøder ved overtrædelse af miljøbeskyttelses- og levnedsmiddelloven.

Jeg har i min henvendelse til justitsministeriet på ingen måde skelnet mellem overtrædelser begået af private og offentlige virksomheder eller af privatpersoner og kommunale myndigheder og offentligt ansatte. Heller ikke lovens straffebestemmelser sonderer på denne måde. Mit initiativ med hensyn til en skærpelse af bødepåstandene går alene på lovovertrædelsernes karakter og omfang og naturligvis ikke på, hvem der begår overtrædelserne.

Maisted (FP):

Jeg sagde ikke hundrede tusinde, jeg sagde hundrede eller måske tusinde. Vi kan jo selvfølgelig høre forkert alle sammen.

[Maisted]

Det, der er interessant, er, at i de sager, der er fremdraget, finder man ikke én eneste offentlig virksomhed, der har fået et bødeforelæg eller er blevet slæbt i retten eller på anden måde blevet dømt. Vi ved alle sammen, at der foregår overtrædelser med hensyn til manglende rensningsanlæg i små kommuner, det har vi fået dokumentation for. Vi ved også, at f. eks. på en sådan virksomhed som Kommunekemi kunne man, da vi spurgte præcist om tre prøveresultater i tre forskellige uger, af menneskelige grunde ikke fremlægge tilfredsstillende resultat for den ene uge.

Det eneste, vi ved, er altså, at en række private mennesker er blevet forfulgt, og det lyder meget mærkeligt, når vi har materiale i udvalget, der viser, at offentlige virksomheder ikke har oprettet rensningsanlæg. Jeg behøver bare at nævne hospitaler, store skoler, der har indrettet laboratorier osv., hvor der ikke findes rensningsanlæg. De går ram forbi hver gang. Vi ved også, hvor tilsynsmyndighederne har svigtet, men der sker altså ingenting.

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Det er selvfølgelig knap så fejlagtigt, når man siger hundrede til tusinde, som når man siger hundrede tusinde, men det er fejlagtigt alligevel. Der findes naturligvis ikke hundrede eller tusinde eksempler på offentlige virksomheder, der overtræder lovene.

Jeg har i den korte tid, jeg har haft med disse sager at gøre, fået en række spørgsmål tilsendt. Det er ikke alle, der går over denne sal, nogle går direkte til mig. Dér har jeg måttet sende en række svar til hr. Maisted og hans partifæller, som alle går ud på, at de eksempler, der er fremdraget, er lovmedholdelige, og ikke, at de er i strid med loven.

Hermed sluttede spørgsmålet.

22) Til fiskeriministeren af:

Wissing (FP):

»Kan ministeren give en forklaring på, at der med virkning fra 1. oktober 1978 er indført fiskestop for størstedelen af blankålfiskeriet langs den jyske vestkyst?«

(Spn. nr. 85).

Skriftlig begrundelse.

Ifølge fiskeriministeriets bekendtgørelse nr. 459 af 13. september 1978 kan personer, der ikke opfylder betingelserne for at drive erhvervs- eller bierhvervsfiskeri, efter de ændringer af loven om saltvandsfiskeri, der er indført ved lov nr. 209 af 16. maj 1978, kun få lov til at anvende 300 kroge og 3 tejner eller 3 kasteruser og 3 garn.

Endvidere er det efter bekendtgørelsens § 1, stk. 2, kun tilladt at anvende ruser med en maksimal diameter på 75 cm i forreste bøjle. Da en stor del af blankålfiskeriet langs den jyske vestkyst netop udøves af ikke-erhvervsfiskere, og da kasteruser eller ruser med så lille en diameter som den anførte ikke kan anvendes til dette fiskeri, vil bekendtgørelsen efter spørgerens mening medføre, at størstedelen af blankålfiskeriet langs den jyske vestkyst herefter må indstilles.

Da dette nye indgreb i retten til at fiske yderligere er et brud på meget gamle traditioner, anser spørgeren ikke de i bekendtgørelsen nævnte begrænsninger for rimelige.

Fiskeriministeren (Svend Jakobsen):

Jeg kan ikke give hr. Wissing en forklaring, for jeg er uenig med ham i påstanden om, at der er indført fiskestop for størstedelen af blankålfiskeriet langs vestkysten som følge af den redskabsbegrænsning, der er gennemført for fritidsfiskere i ministeriets bekendtgørelse nr. 459.

Inden udfærdigelsen af denne bekendtgørelse havde vi i fiskeriministeriet fået konstateret, at der til ålefiskeriet på vestkysten anvendtes meget store pælesatte redskaber i et antal af ca. 140 fra grænsen i syd og til Skagen, og kun ca. 25 pct. af disse ruseredskaber blev anvendt af fritidsfiskere. Der er således ikke tale om et stop for størstedelen af blankålfiskeriet, og den begrænsning, som er gennemført, berører jo som bekendt ikke erhvervsfiskere eller bierhvervsfiskere. Det er således, at de ved bekendtgørelsen gennemførte begrænsninger gælder for hele landet, men på grund af uensartetheden i fiskeriet vil det ikke kunne undgås, at det vil have varierende virkning i de forskellige farvandsafsnit.

Jeg vil godt benytte denne lejlighed til at minde om, at hovedformålet med de i maj måned i år gennemførte ændringer af salt-

[Fiskeriministeren]

vandsfiskeriloven jo var at forbeholde det egentlige erhvervsfiskeri for erhvervsfiskerne.

Wissing (FP):

Jeg takker fiskeriministeren for svaret. Det kan så blive en strid om, hvor mange erhvervsfiskere der findes i det område, og hvor mange såkaldte fritidsfiskere der findes i det pågældende område.

Jeg forstår på svaret, at ministeren ikke er blevet gjort bekendt med, at der er sendt en protestskrivelse til fiskeriministeriet, men det kan selvfølgelig skyldes, at der er kommet et hav af protestskrivelser vedrørende denne lov.

En af disse protestskrivelser kom fra en kreds af fiskere omkring Blåvand, og den gik ud på, at man var utilfreds med, at fiskerikontrollen i Esbjerg havde fjernet deres rusemarkering og samtidig havde meddelt dem, at de ikke ville kunne få lov til at fortsætte med dette rusefiskeri, men at der muligvis senere ville komme en bekendtgørelse om, at de kunne få lov at fiske med de såkaldte kasteruser. Nu er det sådan, at disse fiskere i forvejen var hårdt ramt af, at de ikke mere måtte fiske med nedgarn langs kysten. De måtte altså ikke mere fiske i sommertiden, som de har gjort i mange, mange år.

Så sker der yderligere det, at de nu får at vide, at de heller ikke mere må bruge deres ruser. Der er en tradition hos den fastboende befolkning derovre for at bruge disse ruser i over 100 år. Det er netop mennesker, som ikke er erhvervsfiskere. Det er mennesker, som bl. a. er ansat af den danske stat som strandfogder, som her får sig et billigt måltid mad. Selv om der ved ålefiskeriet måske nok er tale om en slags bifortjeneste, idet en enkelt mand kan fange op til et par hundrede pund ål på et år, ja, så er der altså nu med de nye bestemmelser sat et fuldstændigt stop for det, idet kasteruser overhovedet ikke kan anvendes i området.

Jeg synes, det er en fejl, at ministeren ikke bliver underrettet noget bedre om, hvad der tilgår ministeriet. Så tror jeg, at han ville have tænkt lidt nærmere over det, inden han udstedte den pågældende bekendtgørelse.

Men så vil jeg gerne lige sige, at ministeren jo efter loven har lejlighed til at ændre i bekendtgørelsen, hvis han indhøster erfaringer om, at der er noget, der ikke er så godt,

som det skulle være, efter denne lov. Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om han kunne have lyst til, hvis han får yderligere oplysninger om dette, at ændre i bekendtgørelsen vedrørende specielt dette fiskeri ved vestkysten.

Fiskeriministeren (Svend Jakobsen):

Jeg kan helt bekræfte, at den pågældende bestemmelse i saltvandsfiskeriloven er en bemyndigelsesbestemmelse for fiskeriministeren.

Nu er fiskeriministeren jo ikke helt frit stillet, fordi jeg jo til folketingets landbrugs- og fiskeriudvalg forud for betækningsafgivelse har meddelt, hvilket antal redskaber der vil blive åbnet mulighed for, og dette antal indgår i folketingsudvalgets betænkning. Men det er rigtigt, at jeg også har givet tilsagn om løbende at følge, hvilke erfaringer der indhøstes, og underrette folketingets landbrugs- og fiskeriudvalg herom, og det vil selvfølgelig ske.

Jeg vil gerne i anledning af spørgerens bemærkninger til spørgsmålet sige, at det, der er tale om her, jo er meget store redskaber, det er ikke redskaber, der kun fisker til et måltid mad. Derfor vil jeg gerne pege på den mulighed, der er indeholdt i loven, om, at man, ifald man har haft fiskeriet som bierhverv, har mulighed for at fortsætte med anvendelsen af disse redskaber i en årrække, og de, der ikke har denne mulighed, er jo dem, der ikke har registreret indtægter gennem dette fiskeri med disse meget store redskaber.

Wissing (FP):

Jeg burde måske lige have taget én ting mere med til fiskeriministeren. Det var, at mange af de mennesker langs vestkysten, der er utilfredse med det, der er sket, også er utilfredse med, at de kontaktes af fiskerikontrollen, der kommer og fjerner deres pæle, uden at de har fået nærmere orientering. Derfor vil jeg spørge fiskeriministeren, om ikke han, i lighed med, hvad han gjorde, da det første forbud kom ud, vil sørge for, at der kommer en kraftig annoncering i dagspressen, så befolkningen bliver gjort bekendt med disse meget skrappe fiskerirestriktioner.

Fiskeriministeren (Svend Jakobsen):

[Fiskeriministeren]

Jeg vil gerne sige, at den annoncering, som hr. Wissing her nævner, jo netop var den annoncering, som berettede om disse regler. Det, som skete efterfølgende, var, at vi i perioden op til udstedelse af bekendtgørelsen om det konkrete antal accepterede, at man fortsatte fiskeriet med det eksisterende antal redskaber. Men den bekendtgørelse, som hr. Wissing efterlyste, om, hvilket antal redskaber der kan anvendes og hvilken karakter disse redskaber må være af, er for længst udsendt. Derfor kan jeg sige, at såvel annonceringen som offentliggørelse af bekendtgørelsen for længst har fundet sted.

Hermed sluttede spørgsmålet.

23) Til socialministeren af:

Ole Henriksen (SF):

»Finder ministeren det i overensstemmelse med bistandslovens § 29, at man ansætter bankfolk som sagsbehandlere på bistandskontorerne?«

(Spm. nr. 87).

Skriftlig begrundelse.

Bistandslovens § 29 siger følgende:

»I vejledningsarbejdet skal anvendes personer, der i kraft af deres uddannelse eller tidligere virksomhed har særlige forudsætninger for arbejdet. Til støtte for vejlederne kan amtskommunens socialcenter stille sagkyndige til rådighed eller i specielle tilfælde selv påtage sig vejledningsarbejdet.«

I betragtning af de mange millioner, som samfundet ofrer for at give socialrådgiverne en uddannelse, og at der i København går ca. 200 socialrådgivere ledige, forekommer det at være yderst betænkeligt, at Københavns socialborgmester nu ansætter bankrådgivere som sagsbehandlere.

Vel kan en bankuddannet tilegne sig en viden om sociale forhold, der kvalificerer til at være sagsbehandler, men hvis Københavns socialborgmester nu mener, at der er en manglende økonomisk indsigt blandt socialrådgiverne, må dette vel kunne løses ved de nødvendige efteruddannelseskurser for socialrådgiverne.

Ole Henriksen (SF):

Spørgsmålet er ikke stillet for at drage bankuddannelsen i tvivl. Den er formentlig den bedste, når det gælder om at rådgive om lånemuligheder, investeringer, aktie- og obligationskurser, kurstab og renteudgifter samt lånemuligheder og meget andet af samme slags; formentlig er det også en god uddannelse, hvad angår administration og kontorarbejde. Men det er vel ikke ligefrem disse kvalifikationer, det drejer sig om, når man skal være sagsbehandler for de mennesker, der kommer til et bistandskontor med sociale og menneskelige problemer.

En socialrådgiveruddannelse er som bekendt af flerårig varighed, og de undervisningsplaner, der ligger til grund for uddannelsen, og som jeg går ud fra er godkendt af ministeriet, garanterer vel også, at de, der gennemfører denne uddannelse, har de fornødne kvalifikationer til at arbejde som sagsbehandlere. Hvis denne uddannelse i kvalitet nu skønnes at blive overhalet af bankassistentuddannelsen, ja, så må der enten være noget i vejen med socialrådgiveruddannelsen, eller også må der være noget i vejen med den, der udøver dette skøn.

Jeg håber, ministeren i sit svar kan gøre nærmere rede for, hvor fejlen ligger.

Socialministeren (Erling Jensen):

Det meget korte spørgsmål, hr. Ole Henriksen har stillet, men som han uddybede en del her, lyder:

»Finder ministeren det i overensstemmelse med bistandslovens § 29, at man ansætter bankfolk som sagsbehandlere på bistandskontorerne?«

I bistandslovens § 29 er bl. a. fastsat, at der i vejledningsarbejdet skal anvendes personer, der i kraft af deres uddannelse eller tidligere virksomhed skønnes at have særlige forudsætninger for arbejdet. Denne bestemmelse er uddybet i punkt 21 i socialministeriets cirkulære af 9. oktober 1975 om rådgivning og tilsyn efter bistandsloven. I cirkulæret er det bl. a. fremhævet, at der må stilles betydelige krav til vejlederens evne til at komme i kontakt med klienterne og til samtidig at bevare et objektivt overblik over deres forhold, og der bør derfor udvises stor omhu med udvælgelsen af vejledere.

I cirkulæret er videre fremhævet, at der ikke efter loven stilles krav om en bestemt

[Socialministeren]

forudgående uddannelse. Som vejledere peger cirkulæret dels på, at personer med uddannelse i social forvaltning eller som socialrådgivere i almindelighed vil kunne gøre god fyldest, dels på at også personer med baggrund i mere praktisk betonet uddannelse eller erfaring vil kunne anvendes.

Endelig skal jeg nævne, at det i cirkulæret er fastsat, at kommunen bør drage omsorg for, at vejledere i samme udstrækning som andre medarbejdere gennem deltagelse i kurser og samarbejde med særligt sagkyndige løbende uddannes, ligesom der bør lægges vægt på, at vejledere får lejlighed til på kurser eller ved regelmæssige konferencer at udvikle en faglig holdning over for klienterne.

Jeg kan derfor besvare spørgsmålet med, at det ikke er i strid med bistandslovens § 29 også at anvende andre personer end socialrådgivere som vejledere i en kommune.

Ole Henriksen (SF):

Vi kan diskutere såvel den konkrete sag som de principper, der ligger bag, og spørgsmålet angår egentlig det principielle, om klienterne på bistandskontoret kan være tjent med, at man har bankassistenter til at være rådgivere og vejledere.

Der er jo en lang række spørgsmål, som man ikke umiddelbart kan se hører ind under uddannelsen som bankassistent, sagsbehandlere må tage sig af. Jeg har remset 10 punkter op her, som jeg går ud fra socialministeren er bekendt med, men jeg kan da nævne nogle af dem. Det er: vejledning til vordende mødre, adoptionssager, faderskabs-sager, vejledning om abort, sterilisation, revalidering, erhvervsvejledning, børneværns-sager osv. Det er spørgsmål, som en sagsbehandler skal tage sig af, og som egentlig ikke har nogen økonomiske relationer, men er et rent socialt anliggende og et vejledningsanliggende. Det er klart, at man ikke kan sætte bankrådgivere eller bankassistenter ind i et sådant arbejde. Jeg forstår, at de i den aktuelle sag 4 ansatte aktuelt er placeret ude på bistandskontorerne og kommer til at beskæftige sig med disse spørgsmål.

Principielt vil jeg mene, at det er en uheldig udvikling, ikke mindst på baggrund af, at der i den pågældende kommune findes 200-300 arbejdsløse socialrådgivere. Hvis man skønner, at de ikke har den nødvendige øko-

nomiske indsigt, som bankassistenter har, kunne man med held give dem en efteruddannelse, således at de også i disse spørgsmål var i stand til at betjene klienterne. Jeg synes, det er lidt bagvendt at begynde at give et 800 timers kursus til bankassistenter for at de kan blive socialrådgivere fremfor at give et 50 timers kursus til socialrådgivere, som går arbejdsløse i forvejen, for at bringe dem op på det niveau, som man åbenbart ikke mener er til stede blandt socialrådgivere i øjeblikket.

Spørgsmålet er, hvem det går ud over i sidste ende. Det må vel være klienterne, som kommer på socialkontoret.

Socialministeren (Erling Jensen):

Jeg greb ikke rigtig spørgsmålet i hr. Ole Henriksens sidste indlæg, men der var måske heller ikke noget.

Hvis hr. Ole Henriksen med sit indlæg spørger mig, hvorvidt jeg mener, at socialrådgivere får en værdifuld uddannelse med henblik på at tage sig af bistandskontorenes klienter, er svaret ja.

Hvis hr. Ole Henriksen spørger, om jeg er af den opfattelse, at klienter, der befinder sig i vanskeligheder, er bedst hjulpet med mennesker, der har størst mulig viden og kundskab om de problemer, de beskæftiger sig med, er svaret også ja.

Jeg er taknemmelig for, at hr. Ole Henriksen ikke mener, vi skal gå ind i en konkret sag i en kommune. Det er jeg enig med ham i. Jeg har oven i købet forstået, at Dansk Socialrådgiverforening har rejst spørgsmålet over for den pågældende kommune, og at sagen altså drøftes dér, netop på dette tidspunkt.

Det, vi diskuterer, er et område med mig bekendt ca. 900 sagsbehandlere, hvoraf der altså er 4, der indgår i en løbende uddannelse, men som har deres oprindelige uddannelsesmæssige grundlag i en bankuddannelse. Jeg er helt enig med hr. Ole Henriksen i, at det helt afgørende er, om sammensætningen af medarbejdere inden for socialforvaltningen kan få en sådan karakter, at klienterne får den bedst mulige behandling. Men jeg tror ikke, vi på det erfaringsgrundlag, hr. Ole Henriksen her tog frem, kan afklare, om der i den givne situation skal foretages indgreb udefra. Det er min opfattelse – på baggrund

[Socialministeren]

af de størrelsesforhold, jeg her har beskrevet, og med den oplysning, jeg har om videregående uddannelse af de pågældende – at vi rimeligt kan overlade til den pågældende kommune i sine fremtidige drøftelser med Dansk Socialrådgiverforening at løse disse problemer.

Tyroll (VS):

Nu drejer det sig jo om en bestemt kommune, hvor der skal foretages ansættelser. Jeg kan forstå, at det er ca. 60 ansættelser, man vil foretage, og de 20 stillinger skulle besættes med kontorpersonele fra banker og fra brandvæsenet, og hvad der ellers kan blive tale om.

Det, der kunne foranledige, at man spurgte om ministerens mening om dette, er, at der foreligger en betænkning – nr. 818 fra 1977 om socialformidleruddannelsen – hvor man siger, at den sagsbehandling, der skal finde sted fremover, skal foretages af socialformidlere, og derved forstår man socialrådgiveruddannet personale eller kontoruddannet personale, som har fået det kursus, der er talt om, et 800 timers kursus.

I en situation, hvor der foreligger en betænkning, hvor der foreligger nogle målsætninger, som den pågældende kommune, Københavns kommune, og Kommunernes Landsforening har underskrevet, undergraver man faktisk de målsætninger og skubber en faggruppe ud, som er særdeles velegnet til at røgte disse arbejdsopgaver.

Spørgsmålet er så, om ministeren billiger en sådan ansættelsespolitik på bistandskontorerne.

Socialministeren (Erling Jensen):

Det, det lykkedes mig at sige til hr. Ole Henriksen, men som hr. Tyroll åbenbart ikke greb med samme hurtighed, var, at der er ca. 900 sagsbehandlere i den pågældende kommune, og der er tale om konkret ansættelse af 4 medarbejdere, der nu skal ind i en videregående uddannelse, men som har en forudgående bankuddannelse. Jeg har lidt svært ved at se det som en udtrykkelig personalepolitik.

Hvis hr. Tyroll spørger mig, om jeg mener, at vi fortsat skal tilstræbe at få stadig mere veluddannede og mere velkvalificerede sagsbehandlere, så er svaret ja, men det var ikke

det, hr. Ole Henriksens spørgsmål gik på. Det gik på, om det, der her foregik, var i overensstemmelse med bistandslovens § 29, og det er det, jeg har svaret på.

Fjerde næstformand (Melchior):

Spørgsmålet er sluttet, og dermed er også spørgetiden – der ikke var præget af den almindelige efterårsferie – afsluttet.

Hermed var spørgetiden til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:**Fjerde næstformand (Melchior):**

Fra ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål, stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Arne Bjerregaard: spm. nr. 10

Maisted: spm. nr. 11

Børge Møller: spm. nr. 12

Jørgen Junior: spm. nr. 13 og 23

Erenbjerg: spm. nr. 15

Ib Christensen: spm. nr. 16 og 17

Niels Helveg Petersen: spm. nr. 18

Gerda Møller: spm. nr. 19

Kjelgaard: spm. nr. 20

Schak Nielsen: spm. nr. 22

Burgdorf: spm. nr. 24

Karen Thurøe Hansen: spm. nr. 25

Tyroll: spm. nr. 26 og 27

Thorndahl: spm. nr. 30

Karl Møller: spm. nr. 31 og 32

Kjærulff-Schmidt: spm. nr. 33 og 34

Bolvig: spm. nr. 37

Hagen Hagensen: spm. nr. 50 og 51

Til *ministeren for skatter og afgifter* (3/10 78) af:

Arne Bjerregaard (KrF):

»Hvad agter ministeren at foretage for at fremme omsætningen af landbrugsejendomme, idet det viser sig, at al handel med landbrugsejendomme er gået i stå i visse egne af landet på grund af forventningen om, at kapitalvindingsskatten bliver ophævet?«

(Spn. nr. 10).

Begrundelse.

[Arne Bjerregaard]

Især i Nord- og Vestjylland skal der i øjeblikket betales særlig indkomstskat ved salget af en landbrugsejendom.

Da regeringen har bebudet, at den særlige indkomstskat på landbrugsejendomme skal ophæves, er der selvsagt ingen, der vil sælge, før denne lovændring er gennemført. Efter hidtidige erfaringer vil dette næppe ske før hen på foråret.

Da ejerskifte i landbruget næsten altid giver øget beskæftigelse og øget produktion, er det meget betænkeligt, at omsætningen således næsten går i stå i et halvt år eller mere.

Besvarelse (11/10 78):

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Som det fremgår af statsministerens redegørelse for regeringens politik, er det hensigten, at den særlige indkomstskat på fortjeneste ved overdragelse af fast ejendom skal afløses af en værdistigningsafgift ved salg af fast ejendom.

Det er forståeligt, at ejere, som påtænker at sælge deres ejendomme, er interesseret i at vide, hvorledes fortjenesten skal beskattes efter gennemførelse af værdistigningsafgiften. Ministeriet arbejder derfor på at udforme lovforslaget, så det kan fremsættes så hurtigt, som det er muligt. Derefter vil ejerne kunne gøre sig bekendt med forslaget med henblik på deres dispositioner.

Det tilføjes, at det forekommer overdrevent, når det af spørgeren hævdes, at al handel med landbrugsejendomme er gået i stå, idet erfaringen viser, at et ikke ubetydeligt antal overdragelser efter de gældende regler slet ingen særlig indkomstskat vil udløse.

Til *miljøministeren (3/10 78)* af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren i forlængelse af sit svar af 20/9 1978 på mit spørgsmål nr. 1209 af 12/9 1978 oplyse, hvorledes et ikke eksisterende spildevandsanlæg kan fungere tilfredsstillende ifølge miljølovens § 25, og hvorledes et ikke eksisterende anlæg kan være lovligt ifølge vandløbsloven af 1949?«

(Spm. nr. 11).

Besvarelse (11/10 78):

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg har forelagt det nu stillede spørgsmål for miljøstyrelsen, som har afgivet følgende udtalelse, hvortil jeg kan henholde mig:

»Miljøstyrelsen udtalte i anledning af spørgsmål 1209, hvori det var tilkendegivet, at Sønderstrup Sæbefabrik ikke havde overholdt gældende love, at virksomheden ikke sås at have overtrådt hverken vandløbsloven af 1949 eller miljøbeskyttelsesloven ved siden 1928 at have udledt spildevand til Sønderstrup Å. I det nu stillede spørgsmål gives udtryk for den opfattelse, at denne udledning ikke skulle kunne betragtes som et »spildevandsanlæg« i lovens forstand, og at der med andre ord skulle være tale om et »ikke eksisterende anlæg«.

Styrelsen skal imidlertid henlede opmærksomheden på § 2, stk. 3, i miljøministeriets bekendtgørelse nr. 174 af 29. marts 1974 om behandling af sager om tilførsel af spildevand til vandløb, søer eller havet m.v., hvoraf fremgår, at ved spildevandsanlæg forstås åbne såvel som lukkede ledninger og andre anlæg, der tjener til afledning og behandling af spildevand i forbindelse med udledning til vandløb, søer eller havet.«

Til *miljøministeren (3/10-78)* af:

Børge Møller (FP):

»Vil ministeren tage skridt til at hindre, at fredningsvanviddet udvikler sig til det groteske?«

(Spm. nr. 12).

Begrundelse.

Fredningsplanudvalget for Ringkøbing amt har i en rapport for regionplanlægningen kundgjort, at naturen er vigtigere end fiskeriet. Man er parat til at forbyde eller begrænse ca. 700 erhvervs- og bierhvervsfiskeres fiskeri i Ringkøbing og Nissum Fjorde, hvor de i 1975 indbragte fisk for 6 mill. kroner, hvis deres virksomheder går for hårdt ud over fuglelivet. Samtidig vil man forhindre tusinder og atter tusinder af lystfiskere i at få en meningsfyldt tilværelse gennem udøvelsen af deres hobby.

Besvarelse (11/10 78):

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

[Miljøministeren]

I begrundelsen for spørgsmålet henvises til en rapport om de vestjyske fjorde fra fredningsplanudvalget for Ringkøbing amt. Som det fremgår af vedlagte notat fra fredningsstyrelsen, hvortil jeg henviser, er der tale om et debatoplæg.

Bilag.

Fredningsstyrelsen 6. oktober 1978.

Det fremgår af begrundelsen, at spørgsmålet er stillet i anledning af, at fredningsplanudvalget for Ringkøbing amt har udsendt en rapport om de vestjyske fjorde. Rapporten er et led i de landskabsanalyser, der ifølge naturfredningsloven påhviler fredningsplanudvalgene at udarbejde.

Hensigten med rapporten er at give en beskrivelse af de vestjyske fjordområders oprindelse, naturforhold og brugen af fjordene og deres omgivelser i forbindelse med erhverv og rekreation. På grundlag heraf redegøres for de mål og midler, der kunne blive tale om at anvende i planlægningen af den fremtidige beskyttelse og anvendelse af de vestjyske fjordområder. Redegørelsen er således både en almindelig beskrivelse af de vestjyske fjordområder samt et udgangspunkt for en debat om, hvorledes den videre planlægning og administration af disse områder bedst kan foregå. Fredningsplanudvalget har udsendt redegørelsen som et debatoplæg, og der vil først, når man har hørt kommunernes, erhvervenes og befolkningens syn på ideerne heri, blive taget stilling til, hvordan man bør bruge fjordene og deres omgivelser.

Hovedlinien i debatoplægget er, at de store naturværdier, der findes i de vestjyske fjorde i form af plante- og dyreliv, særlig af fisk og fugle, er en ressource, som skal nyde en vis beskyttelse, samtidig med at den udnyttes på en fornuftig måde. Såfremt der ikke passes på denne ressource, kan den forsvinde både til skade for erhvervslivet, det vil sige først og fremmest fiskeriet, og til skade for friluftslivet.

I redegørelsen tilkendegives, at fiskeriet, der fortrinsvis sker med ruser og bundgarn, næppe udgør nogen fare for naturværdierne. Redegørelsen peger derimod på, at den øgede rekreative sejlads med motorbåde, vindsurfere m.v. både udgør en risiko for naturen og generer fiskerne ved, at motorbådene sejler ind i ruser og net.

Debatoplægget giver blandt andet udtryk for, at man for at skaffe tilstrækkelig ro på opvækst- og fourageringspladser for fiskeyngel og fugle bør overveje adgangsforbud på nogle fjordarealer. De væsentligste dele af disse fjordarealer er imidlertid så lavvandede, at de ikke kan besejles med normale fartøjer.

Rapportens oplæg til regulering er ud over de nationale naturinteresser tillige begrundet i den internationale forpligtigelse, der er knyttet til Danmarks tiltrædelse af den såkaldte Ramsarkonvention.

I bekendtgørelsen om Ramsarkonventionen er størstedelen af de vestjyske fjorde angivet som vådområder af international betydning, navnlig som levested for vandfugle.

Fredningsstyrelsen kan tilslutte sig fredningsplanudvalgets beskrivelse og vurdering af naturinteresserne. Man er herudover af den generelle opfattelse, at oplægget til løsning af problemerne i området forekommer velafbalanceret. Fredningsstyrelsen finder således, at rapporten vil være et værdifuldt bidrag til det videre planlægningsarbejde for de vestjyske fjorde.

Til *justitsministeren* (3/10 78) af:

Jørgen Junior (FP):

»Vil den nye regering tage initiativ til at give amnesti for de personer, der angiveligt stadig eftersøges som sigtet efter lov nr. 259 af 1. juni 1945 om forrædderi og anden landsskadelig virksomhed, således at det danske retsopgør efter 2. verdenskrig nu endeligt officielt kan afsluttes?«

(Spm. nr. 13).

Begrundelse.

I Søndags-Aktuelt den 24. september gøres historien om den kendsgerning, at der ifølge tidligere justitsministres udtalelser stadig eftersøges mindst 6 personer efter den pågældende lov. Når det tages i betragtning, at det danske politi ikke har vist interesse for at pågribe de pågældende personer på trods af, at deres opholdssteder er bekendt, skyldes dette nok, at det tyske politi har undersøgt sagerne og fundet de anklager, der nævnes i Aktuelt, for uholdbare.

[Jørgen Junior]

Samtidig er det jo sådan, at forældelsesfri-
sten for tilsvarende forhold i Vesttyskland
træder i kraft med udgangen af næste år.

Når så også de meget spegede og tvivl-
somme omstændigheder i forbindelse med
lovens tilblivelse og retsopgøret i 1945 tages i
betragtning, ville det klæde den danske rege-
ring, om kortene blev lagt på bordet i sagen
om, at loven af 1. juni 1945 stadig er effek-
tiv, når dette jo ikke reelt er tilfældet.

En amnesti og endelig officiel afslutning
af det danske retsopgør ville naturligvis reelt
kun have betydning for de 6 mennesker, der
i dag kan færdes frit i Vesttyskland, men ike
i Danmark. Den officielle afslutning ville
imidlertid have sin altafgørende betydning i
den fremtidige historieskrivning, hvor jo net-
op de forhold, der fremføres i Thorkild Han-
sens fremragende Knut Hamsun-værk om de
tilsvarende norske tilstande, viser, at intet var
sort og intet hvidt, men at sandheden som
vanligt lå midt imellem.

En beslutning som foreslået i spørgsmålet
ville vise den danske regerings ønske om på
værdig vis at sætte en slutstreg under en pe-
riode i dansk historie, der af mange opfattes
som uværdig.

Besvarelse (13/10 78):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Justitsministeriet har tidligere bevaret
spørgsmål fra medlemmer af folketinget ved-
rørende det samme emne. Det er således ved
besvarelsen af spørgsmål nr. 73 af 1977 op-
lyst, at et lille antal personer fortsat er efter-
søgt som sigtet for grove forbrydelser begået
i besættelsestiden. I den samme besvarelse
oplystes det videre, at det er anklagemyndig-
heden, som skal tage stilling til, hvorvidt der
skal gennemføres retssager mod de pågæl-
dende, dersom de efterlyste skulle vise sig
her i landet.

Justitsministeriet kan fortsat henholde sig
til det tidligere anførte.

Til *ministeren for offentlige arbejder (3/10 78)*
af:

Erenbjerg (S):

»Vil ministeren tage op til fornyet overvej-
else, om der ikke bør indføres 3-holdsdrift
ved Storstrømsbroens reparation, og vil mini-
steren foretage en undersøgelse af, hvilke

hindringer en langvarig reparation medfører
for erhvervslivet på Lolland-Falster, og hvilke
ulemper det medfører for folk, der på
grund af deres arbejde har behov for dagligt
at passere broen?«

(Spm. nr. 15).

Begrundelse.

I et tidligere svar fra ministeren for offent-
lige arbejder gives der udtryk for, at ministe-
ren ikke finder, at der er større problemer
med trafikafviklingen, fordi der er indsat eks-
tra mandskab og politi på broen.

Dette svar er ikke i overensstemmelse med
de faktiske forhold. Der er i dag særdeles
alvorlige problemer med hensyn til transport
over Storstrømsbroen. Brede transporter kan
overhovedet ikke transporteres over broen,
og da en betydelig del af erhvervsvirksomhe-
derne på Lolland-Falster har et udtalt behov
for at få brede transporter over broen, er det
en direkte beskæftigelseshæmmende faktor,
at disse ikke kan få transporter over Stor-
strømsbroen.

Mange mennesker fra Lolland-Falster har
deres daglige arbejde på Sjælland, og en stor
del af forsyningerne til Lolland-Falster kom-
mer fra Sjælland. Disse er udsat for en ven-
tetid på op til 3½-4 timer pr. uge. Det er vi-
talt for Lolland-Falster, at denne broreparati-
on tilendebringes så hurtigt som muligt. Et af
midlerne er at indføre 3-holdsdrift, hvilket
må siges at være en fornuftig disposition un-
der hensyntagen til ledighedstallene.

Jeg håber på en positiv besvarelse fra mi-
nisteren for offentlige arbejder.

Besvarelse (12/10 78):

**Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Han-
sen):**

Der er iværksat fornyede undersøgelser af
mulighederne for ved hjælp af yderligere
indsats eventuelt ved flerholdsdrift at kunne
afkorte reparationsperioden, således at arbej-
det kan færdiggøres inden sommerferien
1979. Disse undersøgelser forventes afsluttet i
løbet af et par uger.

Der er iværksat trafikmålinger og passage-
tidsmålinger for undersøgelse af, i hvor høj
grad den daglige trafik, der indeholder den
største del af erhvervstrafikken, bliver sinket.
De foreløbige målinger viser fra 2 til 8 mi-
nutters forsinkelse ved passage af broen bort-

[Ministeren for offentlige arbejder]

set fra helt specielle tilfælde, f.eks. ved færdselsuheld.

Køretøjer, der overholder færdselslovens bestemmelser med hensyn til bredde og vægt, kan stadig passere broen.

Til afhjælpning af den nedsatte mulighed for overførsel af transporter ad vejbanen, der ikke opfylder færdselslovens bestemmelser, er DSBs tidligere etablerede jernbaneoverførsel af vejkøretøjer forbedret i forbindelse med reparationsarbejdet, således at praktisk talt alle faktisk forekommende transporter kan overføres ad denne vej. På strækningen fra Vordingborg Station til Orehoved Station er DSBs læsseprofil øget, så lasten nu kan måle op til 4,80 m i højden og 4,10 m i bredden af nederste halvdel og 3,40 m i bredden af øverste halvdel. I arbejdsperioden har DSB haft 120 henvendelser om overførsel. Kun 2 af disse er blevet afvist, og heraf er det nu ved særforanstaltninger lykkedes at overføre den ene.

Jeg kan til slut oplyse, at fornyelsen af vejbanen på Masnedundbroens klapparti forventes afsluttet ultimo 1978, og at det vil indebære en lettelse af trafiksituationen omkring Storstrømsbroen.

Til statsministeren (4/10 78) af:

Ib Christensen (DR):

»Er statsministeren enig med landbrugsministeren i, at udvidelser af Europa-Parlamentets beføjelser kan ske uden traktatændringer og uden anvendelse af grundlovens § 20?«

(Spm. nr. 16).

Begrundelse.

I en kronik i Berlingske Tidende (2/9 1978) opregner landbrugsministeren en række udvidelser af Europa-Parlamentets beføjelser, som efter hans mening kan ske uden traktatændringer og uden anvendelse af grundlovens § 20.

Ministeren nævner som eksempel herpå gennemførelse af overenskomster mellem Rådet, Kommissionen og Parlamentet. Udvidelse af Europa-Parlamentets budgetbeføjelser. Ret for Europa-Parlamentet til at godkende eller forkaste rådsvedtagelser. Gennemførelse af medbestemmelsesret for Parlamentet ved udpegelse af Kommissionen.

Det skal bemærkes, at den daværende indenrigsminister ved fremsættelsen af forslag til lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet udtalte (6/10 1977):

Europa-Parlamentets beføjelser er fastsat i traktaterne, og enhver forøgelse af parlamentets beføjelser kræver traktatændring og dermed godkendelse i medlemslandenes parlamenter.

Der skal videre henvises til udenrigsministeriets besvarelse af 8/11 1977 på spørgsmål i markedsudvalgets skrivelse af 4/11 1977 vedrørende lovforslag nr. 15-16 (bilagshæfte s. 4), hvori anføres: De egentlige beføjelser er fastlagt i traktaterne. Parlamentet kan ikke selv forøge disse beføjelser. Hertil kræves traktatændring med efterfølgende ratifikationssamtykke fra de nationale parlamenter.

Endvidere skal erindres om medlem af folketinget Erik Holsts ordførertale ved lovforslagenes 1. behandling (folketingets forhandlinger, sp. 726): Det er samtidig vigtigt for os at få understreget, at enhver forøgelse af Parlamentets beføjelser kræver en traktatændring og dermed en godkendelse i de enkelte medlemslandes nationale parlamenter, og det vil for Danmarks vedkommende sige her i dette folketing.

I hr. Kofoeds ordførertale (folketingets forhandlinger, sp. 733) hed det: Det europæiske Parlament vil med direkte valg stadig være et rådgivende organ og kan ikke, fordi det bliver valgt direkte, øve mere lovkraft, end det kan i øjeblikket. Denne beslutning ligger stadig væk i Ministerrådet, der er ingen forskel, og Parlamentets beføjelser kan ikke gå ud over dem, der står i Romtraktaten, uanset om vi har direkte eller indirekte valg måde.

Hr. Niels Helveg Pedersen udtalte (folketingets forhandlinger, sp. 749): Der er grund til at tro, at et direkte valgt Parlament vil give råd, der vil blive lyttet til, men kompetencen flyttes ikke og kan ikke flyttes uden traktatændringer, der jo herhjemme også kræver folkeafstemning.

Ved 2. behandling udtalte hr. Erik Holst (folketingets forhandlinger, sp. 2712): . . . de beføjelser, Parlamentet har, er angivet i Romtraktaten, og kun ved ændringer af denne – dvs. ændringer, der skal vedtages i dette folketing – er der mulighed for at øge beføjelserne.

[Ib Christensen]

Hr. Niels Helveg Pedersen udtalte (folketingets forhandlinger, sp. 2725): Afgørende ændringer af Parlamentets beføjelser kan jo kun ske ved egentlige traktatændringer.

Det må vække uro, at landbrugsministeren, som det sker i den nævnte kronik, i den grad udtaler sig i modstrid med, hvad den tidligere regering såvel som ordførerne fra en række folketingsgrupper har givet udtryk for vedrørende respekten for grundlovens regler om suverænitetsafgivelse. Derfor bør statsministeren bringe klarhed til veje om, hvad der egentlig er regeringens holdning i denne vigtige sag.

Besvarelse (12/10 78):

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Europa-Parlamentets beføjelser er fastlagt i EF-traktaterne. Parlamentet kan ikke selv forøge disse beføjelser. Hertil kræves traktatændring med efterfølgende ratifikations-samtykke fra de nationale parlamenter. Ved siden af disse traktatfæstede beføjelser er der gennem praksis og aftaler med de øvrige institutioner – især med Rådet – skabt et sæt af regler, der regulerer Parlamentets samarbejde med de øvrige institutioner. Denne praksis og de pågældende aftaler, der især angår underretning af og dialog med Parlamentet, ændrer ikke de i traktaten fastlagte beføjelser.

En nærmere redegørelse for disse forhold er givet i en besvarelse til folketingets markedsudvalg af 8. november 1977. Besvarelsen er optrykt som bilag til udvalgets tillægsbetænkning over forslag til lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet.

Traktatændringer, der indebærer overladelse af nye beføjelser fra folketinget eller andre danske statsorganer til Europa-Parlamentet, vil kræve behandling efter grundlovens § 20:

Traktatændringer, som forøger Europa-Parlamentets beføjelser ved en omfordeling af beføjelser mellem EF's institutioner, indebærer derimod ikke i sig selv overladelse af yderligere beføjelser fra danske myndigheder til EF's institutioner. Jeg kan i denne forbindelse henvise til, at den såkaldte Budgettraktat II, der bl. a. gav Parlamentet adgang til at forkaste EF's budget, blev godkendt af folketinget alene i henhold til grundlovens § 19.

Den kronik, som landbrugsministeren har offentliggjort i Berlingske Tidende den 2. september 1978, indeholder en bredt anlagt og mere praktisk betonet fremstilling af mulighederne for at styrke Europa-Parlamentet dels gennem traktatændring dels gennem etablering af et snævrere samarbejde mellem Råd og Parlament.

Således som jeg forstår kronikken, modsiger den ikke de ovenanførte principielle synspunkter.

Til *justitsministeren* (4/10 78) af:

Ib Christensen (DR):

»Vil ministeren tage initiativ til forenkling af pasudstedelse for herboende børn af statsborgere fra andre nordiske lande?«

(Spm. nr.17).

Begrundelse.

Det er oplyst i dagspressen (læserbrev i Ekstra Bladet 14/9 1978 af K. J. Brandal, Ewaldsgade 8, København N), at en herboende norsk statsborger, gift med en dansker, ikke kan få sine børn opført i sin kones pas. Det betyder, at han i den norske ambassade skal have udstedt pas til børnene, der skal fotograferes etc., og passene gælder kun for to år ad gangen.

Dette synes umiddelbart at være ganske overflødigt bureaukrati. Der bør udformes betydelig mere forenklede regler i sager som den her anførte.

Besvarelse (13/10 78):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

I anledning af spørgsmålet kan justitsministeriet oplyse, at der efter den gældende paslovgivning kun kan udstedes egentlige danske nationalitetspas til danske statsborgere. For personer, som ikke er danske statsborgere, kan der efter tilladelse af rigspolitichefen i hvert enkelt tilfælde udstedes særlige paslegitimationer (fremmedpas, flygtningepas og pas til statsløse). Som følge af disse bestemmelser kan børn-uden dansk statsborgerskab normalt ikke blive optaget i et dansk pas.

Justitsministeriet har i øvrigt ikke kendskab til den sag, som der henvises til i spørgsmålets begrundelse.

Som det formentlig er spørgeren bekendt, er der ved lov nr. 117 af 29. marts 1978 sket

[Justitsministeren]

en ændring af indfødsretsloven, som medfører, at et ægtebarn ved fødslen erhverver dansk statsborgerskab, hvis faderen eller moderen er dansk. Loven træder i kraft den 1. januar 1979. Såfremt barnet er født før lovens ikrafttræden, men efter den 1. januar 1961, kan det erhverve dansk indfødsret ved, at moderen afgiver en skriftlig erklæring herom over for overøvrigheden (i København magistraten).

Justitsministeriet finder på denne baggrund ikke, at der er noget særligt behov for at tage initiativ til en ændring af de gældende bestemmelser om udstedelse af paslegitimation til herboende børn af forældre, hvoraf den ene er udenlandsk statsborger.

Til *handelsministeren* (4/10 78) af:

Niels Helveg Pedersen (RV):

»Er ministeren opmærksom på de energifordele, der kan være forbundet med anvendelse af lave fremløbstemperaturer (45–60 grader) i fjernvarmenettet?«

(Spm. nr. 18).

Begrundelse.

Såvel svenske som danske teknikere har peget på de betydelige energimæssige fordele, der ville være forbundet med anvendelse af lave fremløbstemperaturer på 45–60 grader i fjernvarmenettet.

Dels vil det kunne spare brændsel, dels vil det kunne tilpasses anvendelse af solenergi.

Der henvises til artikler af lektor Niels Rosbach, Danmarks Ingeniørakademi, i *Teknik og Miljø* af 28. september 1978 og i *Ingeniøren* nr. 39 af 29. september 1978.

Besvarelse (13/10 78):

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Ved kombineret produktion af elektricitet og varme (kraftvarme) opnås der energimæssige besparelser, der øges med nedsættelse af fremløbstemperaturen.

Fremløbstemperaturerne ligger i dag på ca. 90–120° C og repræsenterer fra et økonomisk synspunkt den bedst mulige løsning. De besparelser, der opnås ved lavere fremløbstemperaturer, modsvares af øgede anlægsudgifter til fjernvarmeledninger.

Anvendelse af så lave fremløbstemperaturer som 45–60° C rejser desuden problemer

med det lave resulterende temperaturniveau hos brugerne, hvis radiatorinstallationer ofte ikke vil være tilstrækkelige hertil.

Det, der i energimæssig henseende er det mest fordelagtige, må således afvejes over for de økonomiske problemer, som anvendelse af lave fremløbstemperaturer rejser.

Handelsministeriet er opmærksom på de energimæssige fordele, der kan være forbundet med anvendelse af lavere fremløbstemperaturer, men det er et problem, som først og fremmest fjernvarmeproducenterne må inddrage i overvejelserne i forbindelse med ny-anlæg.

Til *undervisningsministeren* (4/10 78) af:

Gerda Møller (KF):

»Hvilke planer har ministeren om at ændre bekendtgørelsen om professorudnævnelser, således at øremærkede stillingsopslag forhindres?«

(Spm. nr. 19).

Begrundelse.

Professor F. J. Billeskov Jansen har i en kronik i *Berlingske Tidende* for den 16. september peget på en konkret sag om udnævnelsen af en ny professor i litteraturvidenskab ved Københavns universitet. Faren ved den meget snævre stillingsbeskrivelse er, at man kan blive tvunget til at ansætte en dårligere kvalificeret ansøger, hvis speciale ligger inden for det i opslaget beskrevne område, mens man må afvise en højt kvalificeret ansøger, hvis speciale ligger i kanten af eller uden for området. Man må derfor stille klare krav om, at stillingsopslag skal være i overensstemmelse med studiebekendtgørelsen, bibetingelser i opslaget skal væk, opslagene skal være brede og udnævnelsen af hvilken som helst lærerkraft henlægges til personer, som er fagligt kvalificerede, hvilket vil sige andre lærere.

Besvarelse (12/10 78):

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

I langt de fleste tilfælde er opslag af professorater helt problemfri, men der er forekommet visse tilfælde, hvor udformningen af opslagene af forskellige grunde har givet anledning til tvivl og kritik. Dette er i øvrigt ikke et nyopstået fænomen. Problemet har

[Undervisningsministeren]

været kendt også i tidligere tider, men har nok spidset sig noget til.

Det er givetvis uacceptabelt, at opslag er »øremærkede«, forstået således, at de alene sigter på en bestemt person, som man på forhånd har bestemt sig for at ønske ansat.

Imidlertid vil det efter min mening ikke være hensigtsmæssigt heraf at drage den konsekvens, at opslag altid skal være så bredt formulerede, at det ikke kan angives, hvilket fagområde man specielt ønsker dækket. Institutionerne, der jo kun har et begrænset antal professorater til rådighed, vil have en klar og velmotiveret interesse i at få dækket de forskellige fagområder så godt som muligt og må være berettigede til at tage hensyn til dette ved stillingsbesættelsen. Angives det ikke i opslaget, hvilke områder man ønsker dækket, vil dette dels kunne føre til, at man urejliger ansøgere, der ikke kan komme i betragtning, dels – og ikke mindst – kunne føre til, at det fagkyndige bedømmelsesudvalgs indflydelse svækkes, og at ansættelsesproceduren vanskeliggøres. Det er efter styrelsesloven fakultets- eller fagråd, hvori jo både lærere, studerende og teknisk og administrativ personale har sæde, der træffer den endelige afgørelse af, hvem der skal indstilles til ansættelse i professorater på grundlag af indstilling fra fagkyndige bedømmelsesudvalg. De afstemningsregler, der er fastsat i ansættelsesbekendtgørelsen, er udformet sådan, at det er vanskeligt at tilsidesætte indstillinger fra fagkyndige bedømmelsesudvalg. Skal et bedømmelsesudvalg alene på grundlag af et bredt opslag afgive indstilling om, hvilken ansøger der bør foretrækkes, kan dette meget vel føre til, at den indstillede person ikke er den af ansøgerne, der er bedst kvalificeret til at dække det fagområde, som fakultetsrådet efter helt saglige overvejelser ønsker dækket. De problemer, der kan opstå heraf, vil kunne føre til, at bedømmelsesudvalgets indflydelse i praksis svækkes. Hertil kommer, at det i sig selv vil være uheldigt, hvis grundlaget for afgørelsen af, hvem der bør indstilles, ikke på forhånd er offentliggjort ved opslaget.

Af de nævnte grunde mener jeg, at det er at foretrække, at opslag af professorater angiver, hvilket fagområde man har behov for at få dækket, således at bedømmelsesudvalget på dette grundlag kan afgive sin indstilling om, hvem der bør ansættes, hvorimod »øremærkede« opslag i den foran nævnte

betydning ikke må forekomme. Der vil i visse tilfælde kunne opstå tvivl om, hvor grænsen går. Ministeriet er opmærksom på dette og har da også i en skrivelse af 25. maj i år fra direktoratet for de videregående uddannelser over for institutionerne påpeget problemet og tilkendegivet, at tvivlsspørgsmål må forelægges for direktoratet, ligesom man må forbeholde sig selv at tage spørgsmålet op, når man i forbindelse med en konkret sags behandling bliver bekendt med opslaget.

Til *handelsministeren* (4/10 78) af:

Kjelgaard (KF):

»Kan ministeren bekræfte de oplysninger, som fremkommer i Berlingske Tidende den 22. september vedrørende momsforhøjelsen, som iflg. artiklen skulle koste forretningerne mellem 50 og 60 mill. kr. i ekstra omkostninger?«

(Spm. nr. 20).

Begrundelse.

Ifølge oplysningerne er forretningerne som følge af momsforhøjelsen påført et ekstra arbejde, som ikke kan indregnes i priserne som følge af prisloven. Hertil kommer yderligere store tab på ikke-øremærkede varer.

Besvarelse (13/10 78):

Handelsministeren (Arne Christiansen):

I forbindelse med forhøjelsen af merværdiafgiften den 1. oktober 1978 har monopoltilsynet udsendt meddelelse om, at kravene til prisoplysninger i henhold til loven om mærkning og skiltning med pris m.v. vil blive anset for opfyldt, såfremt det indtil den 1. januar 1979 tydeligt bliver tilkendegivet ved opslag i forretningslokaler, udstillingsvinduer o.lign. eller oplyst i annoncer, at vareprisen kun indbefatter 18 pct. moms. Det er rimeligt at antage, at lagrene inden da i det store og hele vil være solgt ud, hvorefter der kun bliver tale om at prismærke nye varer med ny moms. Såfremt virksomheden udnytter denne mulighed, vil der ikke blive tale om en omkostningskrævende ommærkning eller om, at virksomhederne selv må bære momsforhøjelsen på allerede prismærkede lagervarer, idet denne kan tillægges ved afregningen med kunden.

[Handelsministeren]

Med hensyn til det i Berlingske Tidende den 22. september 1978 anførte vedrørende de ekstra omkostninger på mellem 50 og 60 mill. kr. skal jeg bemærke, at disse oplysninger er baseret på et talmateriale hidrørende fra FDB, som på grundlag af brugsforeningernes erfaringer fra momsforhøjelsen i 1977 skønner over, hvad momsforhøjelsen måtte komme til at koste den samlede detailhandel i Danmark i 1978. Dette skøn hviler bl.a. på den forudsætning, at den ovenfor omtalte fremgangsmåde ikke har været fulgt af detailhandelen, og denne antagelse vil ikke holde stik.

Til *finansministeren* (4/10 78) af:

Schak Nielsen (DR):

»Vil ministeren oplyse, hvilke konsekvenser de korte indenlandske statslån til neutralisering af uønsket likviditetsforøgelse har for det samlede renteniveau?«

(Spm. nr. 22).

Begrundelse.

I statsministerens åbningstales skriftlige del side 3 omtales bemyndigelse til optagelse af indenlandske lån for at opsuge uønsket købekraft. Det vil normalt være kortfristede og relativt højt forrentede statsobligationer. Det kan meget vel tænkes, at disse lån kan påføre det normale obligationsmarked unødigt konkurrence og være medvirkende til at påvirke det almindelige renteniveau i opadgående retning. Ligeledes vil de opsugede beløb unddrages aktiemarkedet til skade for produktion og beskæftigelse.

Besvarelse (12/10 78):

Finansministeren (Heinesen):

Som anført i begrundelsen for spørgsmålet vil salg af statsgældsbeviser og statsobligationer isoleret set indebære en opadgående påvirkning af renteniveauet. Herved belyses imidlertid kun en del af statens påvirkning af renteutviklingen. I de senere år har statens nettoudbetainger (exkl. eventuelt provenu ved salg af obligationer m.v.) udgjort meget betydelige beløb (for 1979 budgetteres nu med 39 mia kr.). Når de likvide beholdninger i erhverv, husholdninger og kommuner m.m. øges så kraftigt, vil der i almindelighed være mange ønsker om at omlægge en del af de

forøgede likvide beholdninger til rente- eller udbyttebærende aktiver. En heraf følgende tendens til stigning i obligationskurser og rentefald vil kollidere med ønsket om at opretholde en fast pengepolitik. Det er netop derfor, at staten udbyder gældsbeviser og obligationer på sådanne vilkår, at en betydelig del af likviditetstilgangen (som følge af underskuddet) bliver placeret i disse papirer. Men det er værd at nævne, at salget ikke i noget finansår har oversteget den nævnte likviditetsforøgelse. Salget har i de foregående tre finansår svaret til 2/3 af bruttokasseunderskuddet. Der er således ingentunde tale om, at statens samlede operationer påfører det normale obligationsmarked unødigt konkurrence, således som der udtrykkes frygt i begrundelsen for spørgsmålet.

For så vidt angår aktiemarkedet, skønnes det, at såvel de kurshævende som de kursdæmpende effekter af statens operationer er særdeles små, således at der slet ikke er tale om at unddrage aktiemarkedet beløb til skade for produktion og beskæftigelse.

Til *indenrigsministeren* (4/10 78) af:

Jørgen Junior (FP):

»Finder ministeren, at det vil være praktisk gennemførligt og ønskværdigt at ændre sygeplejerske- og sygehjælperuddannelsen på en sådan måde, at sygehjælperuddannelsen bliver første trin i sygeplejerskeuddannelsen?«

(Spm. nr. 23).

Begrundelse.

Det er en ønskværdig udvikling, at beslægtede uddannelser kombineres. De nuværende problemer med sygeplejeuddannelsen kan derfor forstærke ønsket om at overveje at udføre den stigeuddannelse, der på så mange andre områder forekommer helt naturlig.

De argumenter, der fremføres i kapitel 5 i betænkning nr. 730 fra 1975 om grunduddannelse af sygeplejersker, forekommer ikke på nuværende tidspunkt at have tilstrækkelig vægt.

Sygehjælperuddannelsen varer 1 år. Sygeplejerskeuddannelsen varer 3½ år. Det sygeplejearbejde, som en sygeplejerske og en sygehjælper udfører, ligger forståeligt tæt op ad hinanden, og det ville være både hensigts-

[Jørgen Junior]

mæssigt og rimeligt, hvis de to faggrupper, som tæller ca. 50.000 hver (organiseret) uddannelsesmæssigt lå i forlængelse af hinanden.

Den hovedsagelig praktiske indlæring, som er fælles for de to uddannelser, vil med stort held kunne foregå på et basiskursus på fra 1 til 1½ år. Efter dette basiskursus ville man kunne fungere som sygehjælper.

Fordelen ved en sådan fælles grunduddannelse skulle være let at gennemskue:

1. flere uddannede sygehjælpere,
2. ovennævnte også i kraft af, at de sygeplejeelever, der erfaringsmæssigt springer fra i løbet af sygeplejerskeuddannelsen, vil have papir på en gennemgået og afsluttet uddannelse, som de straks kan udnytte erhvervs-mæssigt,
3. kun de, der virkelig har ønske om senere at komme til at fungere som sygeplejerske, vil gå videre (ressourcebesparende),
4. man vil med sandsynlighed komme ud over det store problem, der består i, at samfundet uddanner sygeplejersker, der kun i alt for ringe grad gør brug af denne uddannelse som stabil arbejdskraft på hospitaler og institutioner.

Den fælles basisuddannelse ville betyde, at sygeplejerskemangelen på længere sigt ville mindskes. Man skal ikke underkende den blokering, der ligger i, at en dygtig sygehjælper, der måtte ønske at blive sygeplejerske, ved, at det er ensbetydende med en start forfra på færdigheder, hvoraf mange allerede er indlært, ligesom det betyder en lønnedgang.

Denne fastlåste situation for sygehjælpere skaber utilfredshed og ligegyldighed, idet mange føler sig i en uddannelsesmæssig blindgyde uden mulighed for videreudvikling og avancement.

Efter den fælles basisuddannelse kunne man forestille sig trinvisse overbygninger, hvor de sygeplejere, der virkelig ønsker det, kan udvikle sig efter flid og evner.

Tanken om en basisuddannelse er det primære. Jeg er klar over, at en plan vedrørende overbygningerne på basisuddannelsen kræver indgående faglig kompetence, men jeg skal tillade mig at skitsere:

Efter basisåret er man, hvad der kunne kaldes sygeplejer I. Kurset efter dette år tænkes udarbejdet som et praktisk/teoretisk kursus, hvor man har pligt til at arbejde den

halve dag som sygehjælper sideløbende med den teoretiske indlæring, der er således tilrettelagt, at man efter dette kursus er kompetent til at opmåle og udlevere medicin. Netop her er nøglen til mange afdelingers personaleproblemer. Afdelingen kan være bemanded med mange dygtige, faste sygehjælpere, men mangler der en sygeplejerske i en vagt, kan afdelingen ikke fungere med det resultat, at man hidkalder en timelønnet sygeplejerske. En sådan timelønnet sygeplejerske kan komme lige ind fra gaden og er automatisk i kraft af sin medicingivningsret chef for den eller de afdelinger, som vedkommende sygeplejerske i øvrigt ikke behøver at kende noget til.

Efter dette 2. kursus er man sygeplejer II med ret til – hvis flid, evner og lyst slår til – at uddanne sig videre på de eksisterende sygeplejehøjskoler for henholdsvis uddannelse til sundhedsplejerske, hjemmesygeplejerske, afdelingslederkursus osv.

Alt for mange af de fejl, der sker på sygehusene, skyldes dårlig observation af patienterne.

Med dette forslag kunne man ikke kun opnå ressourcebesparelser, men også større tilfredshed hos det samlede plejepersonale på grund af et hensigtsmæssigt og fortløbende uddannelsesforløb. Den større og mere stabile personalekapacitet må være nødvendigt grundlag for en god observation og en god behandling af patienterne.

Jeg er klar over, at et fælles uddannelsesgrundlag for alle sygeplejere naturligvis vil skabe modstand i de faglige organisationer, henholdsvis for sygeplejerskerne i Dansk Sygeplejeråd og for sygehjælperne under Dansk Kommunalarbejderforbund. Organisationerne vil måske forudse, at en fælles grunduddannelse må resultere i en fusion af Dansk Sygeplejeråd og Foreningen af Sygehjælpere under Dansk Kommunalarbejderforbund, hvilket jo også vil være en naturlig løsning.

Fordelene ved en sådan fælles grunduddannelse er imidlertid så store, at jeg synes, man i så fald må sætte, ind med stor pression over for de to faggruppers organisationer.

Det kan ikke være meningen, at deres modstand skal kunne blokere en naturlig og samfundsnyttig udvikling, som meget hurtigt vil betyde en bedre og mere hensigtsmæssig behandling af patienterne på vore sygehuse og institutioner, som vi alle er med til at be-

[Jørgen Junior]

tale, og som vi så godt som alle har haft eller vil få brug for.

Besvarelse (12/10 78):

Indenrigsministeren (Enggaard):

Sygeplejerskens arbejdsområde er væsentlig mere omfattende end sygehjælperens. Derfor er sygeplejerskeuddannelsen længere, ligesom adgangskravene til og niveauet i uddannelsen er højere. Dette betyder, at den nuværende 1-årige uddannelse til sygehjælper ikke vil kunne ligestilles med det første år af sygeplejerskeuddannelsen. Særligt skal nævnes, at de 36 ugers praktisk uddannelse, der indgår i sygeplejerskeuddannelsen, ikke kan erstatte 36 uger af sygeplejeelevens praktikuddannelse, idet denne allerede fra første periode forudsætter en mere omfattende teoretisk og faglig baggrund og gives med et bredere sigte end det for sygehjælperpraktikuddannelsen gældende.

En gennemførelse af den foreslåede uddannelsesstruktur vil derfor betyde en forlængelse af sygeplejerskeuddannelsen, og som følge heraf vil der ske et større forbrug af praktikuddannelsespladser, hvilket vil kunne betyde en reduktion af den samlede uddannelseskapacitet for sygehjælpere og sygeplejersker. Det bemærkes i denne forbindelse, at en af de væsentligste vanskeligheder i forbindelse med udvidelsen af uddannelseskapaciteten for sygeplejersker og sygehjælpere er fremskaffelse af de nødvendige praktikuddannelsespladser, idet antallet af disse bl.a. afhænger af den eksisterende patientmasse. Det er derfor nødvendigt, at såvel sygeplejerske- som sygehjælperuddannelsen tilrettelægges således, at de eksisterende praktikuddannelsesmuligheder udnyttes optimalt.

Til det i spørgsmålet anførte om sygehjælperuddannelsen som en blindgyde skal oplyses, at der ved optagelse af sygehjælpere på plejehejmsassistentuddannelsen gives 6 måneders reduktion i uddannelsestiden. Endvidere er uddannelsen af plejere, der er en personalegruppe til det psykiatriske område, en overbygning på sygehjælperuddannelsen.

Endelig bemærkes, at sygeplejeelever, der afbryder sygeplejerskeuddannelsen, kan få bevis som sygehjælper, såfremt målet for sygehjælperuddannelsen kan betragtes som nået under den gennemgæede del af sygeplejer-

skeuddannelsen. Er dette ikke tilfældet, vil der af sygehjælpereskolen kunne meddeles dispensation for den del af sygehjælperuddannelsen, som den gennemgæede del af sygeplejerskeuddannelsen har givet dækning for.

På denne baggrund vil en ændring af sygeplejerske- og sygehjælperuddannelsen som foreslået ikke være ønskværdig.

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (4/10 78) af:

Burgdorf (KF):

»Hvad agter ministeren at gøre for, at Frøsløvlejren i Sønderjylland ikke fortsat forfalder, og hvorledes vil ministeren sikre, at der ikke fortsat sker tyverier fra lejren?«
(Spn. nr. 24).

Begrundelse.

Ifølge Berlingske Tidende fra 4. oktober 1978 er museet i den tidligere fangelejr, Frøsløvlejren, ved at falde sammen p.g.a. dårlig vedligeholdelse. Museet åbnedes i 1969, men har siden fået lov at forfalde i uhyggelig grad. Det regner igennem tage; skorstenene er ved at falde sammen; vinduer bliver slået ind af uvejret, og træværket er frønnet, og derved ødelægges uerstattelige værdier fra Danmarks frihedskamp.

I den periode, museet har eksisteret, har der kun én gang været besøg af en bygningsinspektør. Antallet af gæster i lejren er stigende. I år venter man 56.000 mod 52.000 sidste år. Jeg er klar over, at ministeren har lovet at ville søge 70.000 kr. af tipsmidlerne til vedligeholdelse, men ifølge lejrens opsynsmand, Hans Bruun, vil disse penge knap nok slå til for at få det mest nødvendige træ- og malerarbejde sat i gang. Da museet ikke i forvejen får tilskud fra hverken kommune eller amt, må det klart være staten, der påtager sig dette anliggende. Der er her tale om et uvurderligt kulturminde, som bør bevares til kommende slægter.

Endvidere fremgår det, at der også sker tyverier fra lejren. De stjålede effekter er værdifulde, og der må derfor tages skridt til deres sikring.

Besvarelse (11/10 78):

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Det er rigtigt, at Frøslevlejrens vedligeholdelsestilstand er overordentlig dårlig, og jeg er enig med hr. Burgdorf i meget at beklage dette forhold. Den slette vedligeholdelsestilstand er i dette tilfælde så meget mere trist, som den kunne give museets besøgende og andre det fejlagtige indtryk, at der fra ansvarlig side ikke føles en forpligtelse over for Frøslevlejren, der svarer til den store publikumsinteresse og til den placering, som lejren – også i en større europæisk sammenhæng – har som minde om en afgørende periode i Europas historie.

Frøslevlejrens museum sorterer – som en del af museet for Danmarks frihedskamp – under nationalmuseet, og lejrbygningernes mangelfulde vedligeholdelsestilstand har direkte sammenhæng med de særdeles vanskelige bevillingsmæssige forhold, som Nationalmuseet – på linje med andre statsinstitutioner – har måttet leve under i de senere år, og som også har måttet ramme museets midler til bygningsvedligeholdelse.

Der er ikke udsigt til, at Nationalmuseet lige straks vil blive bevillingsmæssigt i stand til at iværksætte de nødvendige reparationsarbejder, og det er på denne baggrund, at jeg – som et helt ekstraordinært skridt – har givet tilsagn om, at kulturministeriet ved næste fordeling af ministeriets andel af tipsmidlerne i maj/juni 1979 vil stille forslag om, at der ydes Kontaktudvalget for Frøslevlejrens Museum et tilskud på ca. 70.000 kr. til vedligeholdelsesarbejder på Frøslev Museums bygninger.

Inden for kulturministeriets midler er der i al fald ikke for tiden mulighed for at gøre nogen hurtigere indsats end det, der her er nævnt. Jeg lægger vægt på, at det om muligt sikres, at der efter udførelsen af et sådant større arbejde kan ske en forsvarlig løbende vedligeholdelse af lejrens bygninger.

Om sikringen af lejren mod tyveri, som hr. Burgdorf peger på, kan jeg oplyse, at dette spørgsmål allerede i nogen tid har været behandlet i ministeriet og drøftet med finansministeriet. Resultatet er, at det er blevet muligt som led i en styrkelse af Nationalmuseets opsynstjeneste at stille forslag om oprettelse af en ekstra stilling som opsynsbetjent ved Frøslevlejrens Museum. Forslaget herom

indgår i kulturministeriets ændringsforslag til finanslovsforslaget for 1979.

Til *indenrigsministeren* (4/10 78) af:

Karen Thurøe Hansen (KF):

»Hvorledes vil ministeren sikre, at lægeloven overholdes, således at bestemmelsen om, at læger skal udvise omhu med ordination af medicin, overholdes?«

(Spm. nr. 25).

Begrundelse.

I TV-udsendelsen På akkord med sundheden den 4/10 78 fremgik det, at redaktionen havde undersøgt spørgsmålet vedrørende udlevering af medicin. Redaktionen havde ringet til 25 læger fordelt over hele landet og fortalt, at man havde ondt i halsen og nok lidt feber. Over halvdelen – 14 læger – udskrev er recept på penicillin uden at have set patienten. De øvrige læger ønskede at se patienten først.

Dette viser med al tydelighed, at lægelovens bestemmelser ifølge TV ikke overholdes, og i Politiken den 4. oktober erklærer medicinaldirektør Søren K. Sørensen sig skuffet og overrasket over, at så mange læger udskriver penicillin til folk, de ikke kender. Lægerne må indskærpes, at en sådan udlevering ikke må ske, eller også må der tages skridt til at ændre lovgivningen på området af hensyn til folkesundheden, idet bakterier har en tendens til at blive resistente over for penicillin i utide.

Besvarelse (12/10 78):

Indenrigsministeren (Enggaard):

Lovgivningen om lægers virksomhedsudøvelse hviler bl. a. på et princip om lægers fri ordinationsret. Lægen vurderer under ansvar over for lægeloven, om der skal iværksættes behandling, samt hvilken behandling der skal iværksættes. Det er således lægens skøn, om det i det enkelte tilfælde er ansvarligt at indtelefonere eller udskrive recept til apoteket alene på grundlag af telefonisk henvendelse fra en patient.

Tilsynet med, at normen for god og forsvarlig lægeskik ikke bliver fraveget, samt at lægerne i øvrigt holder sig lovgivningen efterrettelig, påhviler sundhedsstyrelsen. Bort-

[Indenrigsministeren]

set fra den gennem lovgivningen om euforiserende stoffer etablerede kontrol med recepter føres der ikke regelmæssig kontrol med lægegerningen. Sundhedsstyrelsen iværksætter i almindelighed kun undersøgelse af en læges virksomhedsudøvelse, herunder f. eks. ordination af medicin, dersom styrelsen modtager konkrete henvendelser fra patienter, pårørende eller offentlige institutioner, f. eks. embedslægerne.

Sundhedsstyrelsen har udsendt vejledende retningslinjer til lægerne vedrørende ordination af euforiserende stoffer, og styrelsen overvejer, om der der tillige skal udsendes vejledende retningslinjer vedrørende anvendelsen af visse psykofarmaka og sovemidler samt indføres regler, der giver sundhedsstyrelsen samme adgang som ved euforiserende stoffer til at gøre indgreb i lægens ordinationsret.

En løbende kontrol med lægers virksomhedsudøvelse, herunder registrering og kontrol af lægers ordination af medicin i almindelighed, vil ikke være teknisk mulig inden for de bestående rammer og vil desuden ikke være forenelig med lægens fri ordinationsret.

Foranlediget af den konkrete sag vedrørende nogle lægers ordination af antibiotika vil sundhedsstyrelsen gennem fagpressen indskærpe lægerne, at der udvises sædvanlig omhu og samvittighedsfuldhed ved ordination af disse lægemidler.

Til *arbejdsministeren* (4/10 78) af:

Tyroll (VS):

»Vil ministeren som øverste administrative myndighed vedrørende arbejdsmiljøspørgsmål drage omsorg for, at der udstedes forbud mod at anvende epoxy, og således lade det manglende bevis for, at stoffet ikke er kræftfremkaldende og den store sandsynlighed for, at det er det, komme arbejderne til gode?«

(Spm. nr. 26).

Begrundelse.

I besvarelsen af spørgsmål nr. 63 fra folketingets arbejdsmarkedsudvalg (bilag 109) har arbejdsministeren redegjort for, at den gældende internationale tokskologiske praksis siger, at positiv mutagentest på salmonellabakterier (Ames-test) alene har vejledende

karakter. Til støtte for, at dette skulle være gældende international praksis, er anført, at direktoratet har spurgt flere skandinaviske forskere ved arbejdsmiljøinstitutterne, og at disse har fastholdt det nævnte standpunkt. Det fremgår ikke, hvilke forskere der er tale om, men af forskellige artikler kan det udledes, at der ikke hersker absolut enighed. F. eks. går Stubbe Teglbjærg fra statens institut for arbejdshygiejne i Danmark i en artikel i det svenske Arbetsmiljö 10/78 varmt ind for Ames-test og propagerer for at bruge den til at forbedre arbejdsmiljøet her og nu, også selv om man ikke har et detaljeret kendskab til de medicinske sammenhænge – altså hvad det er i stofferne, der virker præcist hvordan på kroppen. Han siger om Ames-testen, at det med stor sandsynlighed er muligt at bedømme, om et bestemt stof er i stand til at fremkalde kræft eller kræftlignende forandringer hos mennesket. Han siger: 2Med stor sannolikhet törs man anta att ämnen som ger positivt utslag i Ames-testen också kommer att visa sig vare cancerfremkallande.« Det vidner som sagt ikke om den store enighed.

Af dagspressen (Information d. 21. september 1978) fremgår det endvidere, at arbejdstilsynet nu erkender, at der er kræftrisiko ved epoxystoffer. Man har blot ikke ressourcer til at undersøge sagen til bunds. Erkendelsen blev fremført af læge Jørgen Jepsen fra arbejdstilsynet ved en paneldiskussion arrangeret af SID, Metal og Malerne, i Odense. Der har ikke været bragt noget dementi.

Den store usikkerhed, der således hersker om, hvorvidt kræftrisikoen ved epoxystofferne kan afvises, bør medføre, at arbejdsministeren som øverste myndighed vedrørende arbejdsmiljøspørgsmål griber ind og gennemfører et forbud mod anvendelse af epoxy. Alene allergiproblemerne kan begrunde det. Den indflydelse på arbejdstilsynets administration, som Dansk Arbejdsgiverforening har vist gennem sin evne til at opnå støtte til dispensationer, viser arbejdstilsynets manglende vilje til at sikre arbejdernes sundhed, så arbejdsministerens indgriben er påkrævet.

Besvarelse (16/10 78):

Arbejdsministeren (Auken):

[Arbejdsministeren]

På grundlag af en udtalelse fra direktoratet for arbejdstilsynet skal jeg oplyse følgende:

Det grundlæggende spørgsmål, som diskussionen om epoxys eventuelle kræftfremkaldende virkning vedrører, er forskellige undersøgelses forudsigelsesevne om et stofts kræftisiko hos mennesker.

I den foreliggende sag er der nogle undersøgelser, der har givet anledning til mistanke om, at stoffet kan være kræftfremkaldende, medens andre undersøgelser ikke støtter mistanken om kræftisiko. Nye undersøgelser er nær afslutning.

Arbejdstilsynet har sammen med arbejdsmarkedets parter udarbejdet regler om anvendelse af epoxy, der er så restriktive, at risikoen for kontakt er nedbragt til et minimum. Dermed er der taget hensyn til såvel allergirisiko som eventuel kræftisiko.

Til *arbejdsministeren* (4/10 78) af:

Tyroll (VS):

»Vil ministeren som øverste administrative myndighed vedrørende arbejdsmiljøspørgsmål drage omsorg for, at Dansk Arbejdsgiverforening og enkelte arbejdsgivere ikke får adgang til at omgå bestemmelserne om forbud mod sprøjtning med epoxymaling – heller ikke ved hjælp af dispensation?«

(Spm. nr. 27).

Begrundelse.

I et brev af 29. august 1978 fra Dansk Arbejdsgiverforening til Sammenslutningen af Arbejdsgivere inden for Jern- og Metalindustrien i Danmark foretager DA en orientering om mulighederne for at opnå dispensation for forbud mod sprøjtning med epoxy uden for lukkede systemer, sprøjtekabiner og sprøjtebokse. Det drjer sig om bestemmelser i et udkast til en bekendtgørelse om anvendelse af epoxy-produkter, der skal udstedes af direktoratet for arbejdstilsynet. I brevet fra DA siges det:

Ifølge § 5, stk. 3 forbydes sprøjtning med epoxy uden for lukkede systemer, sprøjtekabiner og sprøjtebokse.

Da dette forbud vil ramme sprøjtning af skibe med epoxymaling, har vi under udarbejdelse af bekendtgørelsen fået tilsagn fra

direktoratet for arbejdstilsynet samt Malerforbundet om støtte til en dispensation for dette område med hjemmel i bekendtgørelsens § 18.

Vi tillader os allerede nu at henlede Deres opmærksomhed på disse forhold, således at dispensationsansøgning allerede kan være direktoratet for arbejdstilsynet i hænde inden bekendtgørelsen træder i kraft.

Det bemærkelsesværdige er, at som lovgivningen er, kan DA få adgang til på forhånd at undergrave bestemmelser udstedt af arbejdstilsynet – endda endnu før, at de er udstedt. Her drejer det sig om bestemmelser, der i forvejen er helt ude at trit med, hvad en sikring af arbejdernes sundhedstilstand måtte kræve.

Det viser tydeligt, at arbejderne ikke kan fæste lid til, at den gældende lov om arbejdsmiljø giver tilstrækkelig sikkerhed i arbejdsforholdene. Det viser tydeligt, at arbejderne selv må tage kontrol med arbejdsmiljøet og dermed påtage sig det ansvar for egen sundhed, som andre viser sig uegnede til at bære.

Besvarelse (16/10 78):

Arbejdsministeren (Auken):

På grundlag af en udtalelse fra direktoratet for arbejdstilsynet skal jeg oplyse følgende:

Det underudvalg, der har udarbejdet udkastet til »Bekendtgørelse om polyurethan- og epoxyprodukter og tilsvarende stoffer og materialer med lignende sundhedsfarlige egenskaber«, var opmærksom på, at der endnu kan være forhold, der nødvendiggør sprøjtning med epoxymaling uden for lukkede systemer m. v., f. eks. ved skibsbygning, hvor specifikationerne er aftalt før bekendtgørelsens ikrafttræden.

Efter bekendtgørelsens bestemmelser kan direktoratet for arbejdstilsynet meddele dispensation, når det skønnes rimeligt og fuldt forsvarligt.

I forbindelse med reglerne udarbejdelse er det aftalt med arbejdsmarkedets parter, at man hurtigst muligt skal søge at få omfanget af sådanne arbejder og af ønsker om dispensation oplyst. Forinden dispensation meddeles, vil arbejdsmarkedets parter blive hørt.

Bekendtgørelsens klare hensigt er at hindre sådanne sprøjtearbejder, eller i hvert fald begrænse disse til et absolut minimum.

Til *statsministeren* (4/10 78) af:

Thorndahl (FP):

»Statsministeren bedes oplyse, hvilke elementer af den i åbningsredegørelsen bebudede værdistigningsafgift på al jord og fast ejendom der vil bevirke en dæmpning af prisstigningerne på fast ejendom i forhold til det værdistigningsafgiftsforslag, der var indeholdt i den tidligere regerings skatterefor-
degørelse.«

(Spm. nr. 30).

Begrundelse.

Af den mere detaljerede beskrivelse af værdistigningsafgiften i den tidligere regerings skatterefor-
forslag og af den ret lange behandling, der er foregået i skatte- og afgiftsudvalget, og af den lange række spørgsmål, der er stillet, fremgår, at det oprindelige værdistigningsafgiftsforslag ikke blev tillagt betydning med hensyn til dæmpning af ejendomsprisstigningerne. Tværtimod udtalte den daværende skatte- og afgiftsminister, at denne værdistigningsafgift ville give staten så enorme indtægter, at det i 1990 ligefrem ville være dejligt at være finansminister (udgiftsminister).

Nu anfører regeringen imidlertid, at socialministeriets og venstres forslag til en værdistigningsafgift endvidere skal benyttes som instrument til at dæmpe prisstigningerne. Set i forhold til den forhenværende regerings forslag må der derfor være tilført det nye forslag om en værdistigningsafgift nye elementer, der i modsætning til det tidligere forslag og i øvrigt alle andre tidligere og nuværende afgifter og beskatninger af fast ejendom er i stand til at dæmpe prisstigningerne.

Besvarelse (13/10 78):

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Med den udvikling i ejendomspriserne, der hidtil har præget det danske ejendoms-
marked, er der opnået meget betydelige kapitalgevinster, som enten har kunnet belånes eller realiseres ved salg.

Det kan ikke undgås, at forventningerne om at kunne opnå sådanne kapitalgevinster påvirker efterspørgslen efter og dermed prisen på fast ejendom i opadgående retning.

En afgift, som formindsker de kapitalgevinster, der kan opnås, må derfor også forventes at virke dæmpende på prisudviklingen for fast ejendom.

Til *landbrugsministeren* (5/10 78) af:

Karl Møller (DKP):

»Kan ministeren oplyse, hvilke forhold i artiklen »Fejlhypigheden ved kødkontrolarbejdet i sammenhæng med båndhastighed og træthedsfaktorer« (Dansk Veterinærtidsskrift nr. 4, 1978) der danner grundlag for veterinærdirektoratets påstand om manglende holdbarhed af undersøgelsen?«

(Spm. nr. 31).

Begrundelse.

Artiklen har været gennemgået af dyrlæger og statistikere, uden at de har kunnet klarlægge baggrunden for veterinærdirektoratets påstand. Indtil dokumentation foreligger, må jeg derfor gå ud fra, at påstanden enten bygger på manglende faglig indsigt i forholdene eller bortforklaring for ikke at ændre forholdene.

For at tilgodese folkesundheden er antallet af kontrollerede dyr pr. dyrlæge meget lavere i Sverige end herhjemme, jfr. regler for den svenske kødkontrol. Der er således god grund til at sikre de danske forbrugere på lignende måde som de svenske.

Det er naturligvis et fremskridt, at kontrollen med restkoncentrationer af antibiotika er udvidet til at omfatte 20.000 svin pr. år. Problemet er imidlertid ikke kun kvantitativt. Hvad nytter det f. eks. at øge antallet af undersøgelser for penicillin, når der ikke undersøges for den medicin, der anvendes mest i svineproduktionen? Der undersøges p. t. ikke for forbindelser som tylan, emtryl og spiramycin. Hvis man leder efter medicinrester, der kun anvendes i begrænset omfang, er det omtrent så udsigtsløst som at lede efter øl i en vandhane.

Besvarelse (13/10 78):

Landbrugsministeren (Kofoed):

Rapporten (»Fejlhypighed ved kødkontrolarbejdet i sammenhæng med båndhastighed og træthedsfaktorer« udarbejdet af Dansk veterinærhygiejnisk forening, reserve-

[Landbrugsministeren]

dyrlægegruppen), der danner grundlag for den i spørgsmålet nævnte artikel, blev ved et møde i veterinærdirektoratet den 15. februar 1978 gennemgået og drøftet med Dansk veterinærhygiejnisk forening repræsenteret ved formanden og næstformanden.

Foreningens repræsentanter kunne ved den lejlighed ikke oplyse, på hvilke 3 eksportslagterier undersøgelserne var foretaget. Det blev endvidere oplyst, at hverken vedkommende veterinærinspektør, overdyrlæge eller reservedyrlægegruppen ved de pågældende slagterier havde været inddraget i undersøgelserne eller i vurderingen af resultaterne. Dette anser veterinærdirektoratet for en svaghed ved rapporten.

Endvidere fremgår det af rapporten, at undersøgelsesmateriale og -perioderne for de involverede slagterier ikke har været af samme størrelse, således at forholdene ikke umiddelbart har været sammenlignelige.

Påstanden om, at indtil 14 % af de slagtede svinekroppe passerer kropsdyrlægerne med synlige forandringer, der burde være registreret, har veterinærdirektoratet ikke kunnet finde holdepunkter for, ligesom foreningens repræsentanter heller ikke ved nævnte møde kunne give en nærmere forklaring på denne påstand.

Dette i forbindelse med det spinkle grundlag, hvorpå rapporten er udarbejdet, er baggrunden for veterinærdirektoratets opfattelse af, at der er sådanne usikkerhedsmomenter i rapporten, at direktoratet ikke umiddelbart kan være enig i alle dens konklusioner.

I begrundelsen for spørgsmålet er der henvisning til kontrolforholdene på svenske slagterier. Efter det for mig oplyste findes der ikke i Sverige ensartede regler for bemanding af slagtekæderne med kontrolpersonale, idet behovet herfor vurderes i hvert enkelt tilfælde. Hertil kommer, at båndkontrollen på svenske slagterier varetages af lægfolk og ikke som i Danmark af dyrlæger. Det er endvidere i begrundelsen for spørgsmålet anført, at der i forbindelse med undersøgelserne for antibiotika- og kemoterapeutikarester i slagtedyrlæger ikke undersøges for medicinrester af tylan, emtryl og spiramycin. Herom kan jeg oplyse, at problematikken om en relevant metodik for undersøgelse for tilstedeværelse af rester af forskellige lægemidler, der anvendes i veterinærmedicinen, løbende vurderes af veterinærdirektoratet i samarbejde med de

involverede laboratorier. Med den metodik, der nu anvendes ved undersøgelse for antibiotika og kemoterapeutika, er det nu muligt at påvise rester af bl. a. tylan og spiramycin. For så vidt angår emtryl er det endnu usikkert, hvorvidt også dette stof kan påvises med denne undersøgelsesteknik, men det vil blive nærmere undersøgt.

Til *landbrugsministeren* (5/10 78) af:

Karl Møller (DKP):

»Kan ministeren bekræfte tidligere landbrugsminister Poul Dalsagers oplysning om, at der sidder en arbejdsgruppe til at undersøge eventuelle ændringer i landbrugsministeriets instruks om udøvelse af kødkontrol af 27. september 1974, og kan ministeren oplyse, om forbrugerne er repræsenteret i gruppen?« (Spm. nr. 32).

Begrundelse.

Der er tilsyneladende ingen, der kender noget til arbejdsgruppens eksistens.

Det er i sidste ende forbrugernes sikkerhed, der står på spil ved mangelfuld kødkontrol. De må derfor sikres indflydelse på fastlæggelse af en minimumsfejlmargen.

Besvarelse (13/10 78):

Landbrugsministeren (Kofoed):

Landbrugsministeriet anmodede i skrivelse af 30. marts 1978 veterinærdirektoratet om med udgangspunkt i rapporten »Fejlhyppighed ved kødkontrolarbejdet i sammenhæng med båndhastighed og træthedsfaktorer« udarbejdet af Dansk veterinærhygiejnisk forening, reservedyrlægegruppen, at tage spørgsmålet om eventuelle ændringer i landbrugsministeriets instruks af 27. september 1974 om udøvelse af kødkontrol op til en nærmere drøftelse mellem repræsentanter for direktoratet, dansk veterinærhygiejnisk forening og de interesserede brancheorganisationer.

Veterinærdirektoratet rettede umiddelbart herefter henvendelse til Dansk veterinærhygiejnisk forening om, at man agtede at nedsætte en arbejdsgruppe til drøftelse af kontrolnormer for svin og anmodede til brug herfor foreningen om i forvejen at fremkomme med forslag til kontrolnormer og evt. øvrige

[Landbrugsministeren]

spørgsmål hørende fra ovennævnte rapport, som foreningen måtte ønske drøftet.

Veterinærdirektoratet har i skrivelse af 6. oktober 1978 til Sammenslutningen af dyrlæger ved miljø- og levnedsmiddelkontrol (Dansk veterinærhygiejnisk forening og Foreningen af slagteridylæger) henledt opmærksomheden på, at man endnu ikke havde modtaget nogen forslag til kontrolnormer for svin fra Dansk veterinærhygiejnisk forening. Veterinærdirektoratet har tilkendegivet, at man fandt, at sagen ikke burde udsættes yderligere, og man indbød derfor sammenslutningen til at lade sig repræsentere ved et møde om sagen i direktoratet den 27. oktober 1978.

Til mødet er endvidere indbudt De samvirkende danske andelsslagteriers fælleskontor, Privatslagteriernes organisation og Landbrugsrådet. Det er den kreds, hvori det er naturligt i første omgang at drøfte det rejste spørgsmål. Jeg vil imidlertid ikke afvise, at der kan blive tale om på et passende tidspunkt også at inddrage forbrugerrepræsentanter i disse drøftelser.

Til *økonomiministeren* (5/10 78) af:

Kjærulff-Schmidt (FP):

»Hvordan vurderer regeringen de indkomstpoltiske konsekvenser af en eventuel gennemførelse af LOs ØD-forslag?«

(Spm. nr. 33).

Begrundelse.

Efter at LO har offentliggjort sin ØD-plan, der formentlig vil komme til at indgå i de kommende overenskomstforhandlinger, er det væsentligt at kende regeringens vurdering af de indkomstpoltiske konsekvenser af en eventuel gennemførelse af den af LO foreslåede ordning. Vil ordningen kunne harmonere med den indkomstpoltik, der er regeringens erklærede mål, ved at styrke erhvervslivets investeringslyst og -muligheder, eller vil den snarere føre til øget omkostningspres, svækket konkurrenceevne og begrænsning af investeringslysten? Den fulde ordlyd af LOs ØD-forslag er: Med det formål at sikre lønmodtagerne medejendomsret, medbestemmelse og medindflydelse i erhvervslivet samt bidrage til øgede investeringer og dermed bed-

re beskæftigelse opretter lønmodtagerorganisationerne i fællesskab en investeringsfond.

Hertil indbetaler arbejdsgiverne - med virkning fra 1. januar 1980 - 1 pct. af lønsummen og for aktie- og anpartsselskaber tillige 10 pct. af nettooverskuddet. For aktie- og anpartsselskaber med mere end 50 ansatte erlægges 2/3 af bidragsbetalingen i form af aktier eller anparter i virksomheden.

Besvarelse (11/10 78):

Økonomiministeren (Anders Andersen):

Som bekendt foregår der for tiden et udvalgsarbejde omkring udformning og virkning af ordninger, der med et fælles udtryk kan betegnes »lønmodtagernes medejendomsret«. Dette udvalgsarbejde forventes afsluttet i løbet af efteråret og redegørelsen må forventes bl. a. at omfatte vurderingen af de områder, der er nævnt i begrundelsen for spørgsmålet.

Regeringen finder det såvel mest korrekt som mest hensigtsmæssigt at afstå fra tilkendegivelser om problemer, der omhandles af igangværende udvalgsarbejde, der bl. a. har til opgave at vejlede regeringen i sin vurdering af virkninger af LM- og ØD-ordninger. Regeringen vil derfor indtil videre afvente den beskrivelse og bedømmelse, der vil blive offentliggjort i løbet af de kommende måneder.

Til *ministeren for skatter og afgifter* (5/10 78) af:

Kjærulff-Schmidt (FP):

»Hvad agter regeringen at foretage, hvis parcelhusejeroprøret fører til en landsomfattende ejendomsskatteboycot?«

(Spm. nr. 34).

Begrundelse.

Ifølge dagspressen er kredse inden for Parcelhusejernes Landsforening ved at forberede en landsomfattende ejendomsskatteboycot. Baggrunden herfor er ifølge Berlingske Tidende den 5. oktober d. å. en voksende fornemmelse af, at det ikke længere er argumenter eller pæne manerer, der tæller i forholdet til de offentlige myndigheder og politikerne. Dette synspunkt underbygges i en udtalelse af ejendomsmægler Gordon Gel-

[Kjærulff-Schmidt]

bek, der henviser til, at det i Albertslund tydeligt viste sig, at der kommer resultater ud af at gå i aktion.

På baggrund af den praksis, der er skabt for, at regeringen i de senere år har været parat til delvis at imødekomme krav, der har været rejst i forbindelse med huslejeboycot på kollegier og over for sociale boligselskaber, vil det være af største interesse at vide, om regeringen er positivt indstillet på at forhandle med parcelhusejerorganisationerne eller andre, hvis den omtalte ejendomsskatteboycot bliver effektiv i stort omfang.

Besvarelse (13/10 78):

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Indledningsvis bemærkes, at samtlige ejendomsskatter ifølge den kommunale ejendomsskatte-lovs § 29 hæfter på den pågældende ejendom med den for kommunale skatter og afgifter hjemlede pante- og fortrinsret. Endvidere er det i lovens § 27 bestemt, at ejendomsskatter, der ikke er betalt senest den 3. i den efter forfaldsdagen følgende måned, bliver at søge inddrevet ved udpantning.

Bortset fra den fikserede ejendomsskyld til staten, der i øvrigt kun andrager nogle få millioner kroner, tilfalder provenuet af ejendomsbeskatningen kommunerne og amtskommunerne, der således i givet fald i første række vil blive ramt af en ejendomsskatteboycot. Det vil derfor også blive kommunalbestyrelser og amtsråd, der må tage stilling til, hvad der skal foretages i anledning af en boycot af denne art, og som nævnt hjemler ejendomsskatte-loven de fornødne retsmidler til skatternes inddrivelse. Nu tror jeg imidlertid ikke, at en ejendomsskatteboycot vil blive en realitet, i hvert fald ikke i større omfang, end kommunerne selv vil kunne klare problemerne, og jeg finder derfor ingen anledning til at komme med udtalelser om, hvad regeringen i givet fald ville foretage sig angående et helt hypotetisk problem.

Til *landbrugsministeren (6/10 78)* af:

Bolvig (RV):

»Forventer ministeren, at det såkaldte fugle-EF-direktiv vil blive færdigbehandlet inden for de nærmeste måneder til evt. vedtagelse i de nationale parlamenter?«

(Spm. nr. 37).

Besvarelse (12/10 78):

Landbrugsministeren (Kofod):

Forslaget til EF-direktiv om fredning af fugle er et led i gennemførelsen af EF's miljøhandlingsprogrammer. Forhandlingerne i Ministerrådet føres derfor af miljøministeren. Da forslaget omfatter en række emner, der her i landet er reguleret i jagtloven, foregår forberedelsen af forhandlingerne i et snævert samarbejde mellem landbrugsministeriet og miljøministeriet.

Man er nået ganske langt i forhandlingerne om forslaget, der har stået på i godt 1½ år. Det væsentligste udestående spørgsmål drejer sig om, hvilke af de jagtbare fugle der må handles. I rådsmødet af miljøministre den 31. maj 1978 nåede man frem til en kompromisløsning, som imidlertid kun 8 lande, herunder Danmark, kunne tilslutte sig. På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at vurdere, om man inden for de nærmeste måneder kan nå frem til en for alle 9 medlemslande acceptabel løsning.

Det tilføjes, at efter en evt. vedtagelse af direktivet vil medlemslandene i henhold til det foreliggende forslag have en frist på 2 år til gennemførelse af nødvendige nationale bestemmelser, herunder lovændringer.

Til *ministeren for skatter og afgifter (9/10 78)* af:

Hagen Hagensen (KF):

»Hvad vil udgangspunktet for en værdistigningsafgift være for en ejerlejlighed, der ved 16. alm. vurdering er værdiansat som udlejet, men som senere er solgt som ejerbolig frigjort for lejemål, og vil grundlaget være den første vurdering efter salget?«

(Spm. nr. 50).

Begrundelse.

En ejerlejlighed, der er usolgt og er udlejet på almindelige lejevilkår, ansættes til en mindre værdi ved vurderinger end den solgte ejerlejlighed, der er frigjort for lejemål. Den solgte ejerlejligheds værdi fastsættes ved førstkommende årsomvurdering eller ved en særlig begæret vurdering. Først en sådan vurdering fastsætter værdien af ejerboligen som sådan.

Besvarelse (13/10 78):

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at sige noget om, hvilket basisbeløb der kommer til at danne grundlag for beregningen af en værdistigningsafgift for ejerlejligheder som de i spørgsmålet nævnte, idet der endnu ikke endeligt er taget stilling her til. Jeg er imidlertid opmærksom på problemet, og det vil blive inddraget i de overvejelser, der pågår med hensyn til fastlæggelse af grundlaget for værdistigningsafgiftens beregning.

Til *ministeren for skatter og afgifter (9/10 78)* af:

Hagen Hagensen (KF):

»Inden for hvilken værdigrænse vil sikkerhed for en værdistigningsafgift, der indefrys, blive krævet tinglyst, og hvilke foranstående pantehæftelser vil statens sikkerhed respektere?«

(Spm. nr. 51).

Begrundelse.

Når en værdistigningsafgift af en sælger begæres indefrosset i en af ham købt anden fast ejendom, er det af betydning at vide, hvad statens sikkerhed for afgiften vil respektere af foranstående pantehæftelser, herunder sælgerpantebreve, og inden for hvilken værdigrænse sikkerheden skal placeres i ejendommen.

Besvarelse (13/10 78):

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Der er endnu ikke taget endelig stilling til, hvilke normer for statens sikkerhed der skal fastsættes i disse tilfælde. Udgangspunktet er imidlertid, at staten ved en pantesikring af værdistigningsafgiften skal opnå en rimelig sikkerhed for afgiftens betaling.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om sommertid 1979 [af Glistrup (FP) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 11. Fremsat 4/10 78).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Denne sag har jo været drøftet her i folketinget før, og jeg har ikke meget nyt at tilføje til de tilkendegivelser, som tidligere er kommet fra regeringen om sommertid. Regeringens holdning i denne sag er fortsat den, at vi ønsker indførelse af sommertid, også selv om der ikke kan peges på væsentlige økonomiske fordele i denne forbindelse.

På den anden side er vi nødt til at se på, hvilke vanskeligheder det kan give os i forhold til nabolandene.

Jeg mener også, der er fornuft og mening i, at vi, så vidt det er muligt, indfører sommertid på linje med vore nabolande. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at denne sag ikke er ny. Skiftende regeringer har orienteret folketinget eller folketingets erhvervsudvalg om de faser, som sagen har været igennem. Folketinget ved altså, hvordan det ligger med denne sag.

Jeg kan ganske positivt over for forslagsstillerne understrege, at regeringen vil fortsætte sine bestræbelser for inden for EF at nå frem til en fælles sommertid, men for det første kan vi ikke regne med, at det vil være muligt før tidligst i 1980, og for det andet er det også vigtigt for os, at en fælles sommertid kommer til at omfatte Norge og Sverige. Jeg kan på regeringens vegne meddele, at vi i EF og direkte over for Tyskland samt over for Sverige og Norge vil presse på for at få disse lande interesseret i en hurtig og forhåbentlig fælles afgørelse.

Af det, jeg har sagt her, vil man forstå, at der imellem forslagsstillerne og regeringen ikke er uenighed om, at indførelse af sommertid vil være et gode. Uenigheden går mere på, om dette gode skal opnås uanset de omkostninger, det vil påføre os, og især uanset hvad vore tre nærmeste nabolande vil gøre på dette område. Men vi håber altså på en snarlig løsning af problemet og tillægger det stor betydning, at det kan ske sammen med de nævnte nabolande.

Lissa Mathiasen (S):